

Årsredovisning 2022

Foto: Ake Esso Lindman

Arkitektur-
och designcentrum
Skeppsholmen

ArkDes

Innehåll	Överintendentens förord	3
	Resultatredovisning	6
	ArkDes uppdrag och sammanfattning av resultat	6
	ArkDes uppdrag	6
	Sammanfattning och samlad bedömning av verksamhetens resultat	6
	Övergripande ekonomiskt resultat	8
	Publik verksamhet	11
	1.1 Uppgift	11
	1.2 Publik, tillgänglighet och besöksutveckling	11
	1.3 Utställningar	12
	1.4 Pedagogisk verksamhet	15
	1.5 Identitet och media	19
	1.6 MU-ersättning och sponsring	23
	1.7 Publikationer	23
	1.8 Analys och bedömningar av verksamhetens resultat och dess utveckling inom den publika verksamheten	24
	Samlingar och kunskap	25
	2.1 Uppgift	25
	2.2 Samlingarnas tillväxt och bearbetning	25
	2.3 Förmedling av samlingarna	26
	2.4 Forskarservice	27
	2.5 Digitalisering av kulturarv och utveckling av digitala tjänster	27
	2.6 ArkDes bibliotek	29
	2.7 Andra aktiviteter	30
	2.8 Analys och bedömningar av verksamhetens resultat och dess utveckling inom samlingar och kunskap	30
	Forsknings- och utvecklingsinsatser	32
	3.1 Uppgift	32
	3.2 Praktisknära forskning	32
	3.3 Samlingsforskning	35
	3.4 Externfinansierade forsknings- och utvecklingsinsatser	35
	3.5 Analys och bedömningar av resultat och dess utveckling för verksamheten inom forsknings- och utvecklingsinsatser	36
	Medarbetare och kompetensförsörjning	38
	4.1 Medarbetare	38
	4.2 Kompetensförsörjning	38
	4.3 Arbetsmiljö	39
	4.4 Sjukfrånvaro	39
	Övriga återrapportering	40
	5.1. Lokalkostnader	40
	5.2 Gestaltad livsmiljö	40
	5.3 Kultur i hela landet	43
	5.4 Informationssäkerhet	44
	5.5 Agenda 2030	44
	5.6 Sammanfattande redovisning av den interna styrningen och kontrollen	46
	Redovisningsprinciper i resultatredovisningen	47
	Finansiell redovisning	49
	Sammanställning av väsentliga uppgifter	61
	Årsredovisningens undertecknande	62

Överintendentens förord

Foto: Elisabeth Toll

ArkDes är Sveriges nationella centrum för arkitektur och design.

Vi är ett museum, ett kunskapscenter och en arena för debatt och diskussion om framtidens arkitektur och design. Genom utställningar, evenemang och debatter på museet och i hela landet verkar ArkDes för att uppnå sina mål. Med våra skolprogram, vårt bibliotek och våra världsunika samlingar sprider vi kunskap om arkitektur och design.

ArkDes agerar även i en rad internationella nätverk och forskningsprojekt och är en efterfrågad och välkänd aktör. Genom kontaktnät och noder kan ArkDes expertis nå ut till olika målgrupper och verka för en vidgad förståelse för hur arkitektur och design påverkar människans liv och, likaledes, hur människor själva bidrar till sin närmiljö och våra gemensamma livsmiljöer. Vårt breda och unika uppdrag ger oss möjlighet att agera i dåtid och i framtid, i det stora och i det lilla.

Med utgångspunkt i vår plats på Skeppsholmen skapar vi en mötesplats som ger näring åt kreativitet och främjar de unika konstnärliga bidrag som arkitekter och designers skapar. Vi sätter medborgarna i centrum av debatten och ser världen genom deras ögon.

2022 har varit ett viktigt år då ArkDes återhämtat sig starkt efter pandemin. Ett ambitiöst sommarprogram med konserter, aktiviteter för barn och unga, workshops och föreställningar gjorde ArkDes mer levande än någonsin. Samtliga utställningar drog många besökare men särskilt många såg vår utställning Sigurd Lewerentz: Dödens och livets arkitekt.

Den viktigaste prioriteringen framåt är att skapa en ny museiupplevelse med utgångspunkt i kreativitet och kunskap, där hjärtat utgörs av en ny samlingsutställning. Vi arbetar nu på en ännu bättre mötesplats dit vi bjuder in våra besökare, professionerna, forskare, barn och unga, turister och familjer till att ta del av och uppleva hela bredden av vårt uppdrag, från den svenska arkitektoniska historien och designupplevelser till dagens debatt och utveckling av våra svenska gator och torg. Vi har kommit en god bit på vägen, även om mycket arbete återstår.

Jag ser fram emot att fortsatt samarbeta med forskare och medarbetare och att välkomna besökare till ArkDes.

Kieran Long
Överintendent

Fashing in Bloom. Foto Sima Korenivski.

Nobel Light Week. Foto Sima Korenivski.

Performance I Promise You A Rose Garden. Foto Sima Korenivski.

Samlingarna berättar. Foto Hugo Johansson.

Öppningshelg sommar 2022.
Foto Sima Korenivski.

Smoothies, museer och flygplatser – Stockholm Design Lab och staden.
Foto Louise Helmfrid.

Tham & Videgård – Om: Arkitektur. Foto Åke E:son Lindman.

Pepparkakshustävling. Foto Sima Korenivski.

ArkDes Sommar 2022. Foto Sima Korenivski.

Weird Sensation Feels Good, Design Museum. Foto Ed Reeve, Courtesy of the Design Museum.

StreetMoves i Göteborg. Foto ArkDes.

Finalvecka utställningen Sigurd Lewerentz: Dödens och livets arkitekt. Foto Sima Korenivski.

Resultatredovisning

ArkDes uppdrag och sammanfattning av resultat

ArkDes uppdrag

Statens centrum för arkitektur och design (ArkDes) uppdrag är att stärka kunskapen om och främja intresset för arkitekturens, formens och designens värden och betydelse för individen och samhällsutvecklingen. Myndigheten ska verka för att dess verksamhet ska vara en angelägenhet för alla människor i samhället.

Myndigheten ska vara en nationell mötesplats för aktörer inom sitt område och driva och stödja utvecklingsverksamhet och annan pedagogisk och debatterande verksamhet för att stärka arkitekturens, formens och designens ställning i samhället.

ArkDes är ett museum, ett kunskapscenter och en arena för debatt och diskussion om framtidens arkitektur och design.

ArkDes och Moderna Museet bedriver verksamhet i "samma hus" vilket ger goda förutsättningar för samarbete inom många områden. Samarbetet syftar till att utnyttja synergierna myndigheterna emellan. Vissa funktioner sköts gemensamt och museerna har gemensam besöksräkning.

Sammanfattning och samlad bedömning av verksamhetens resultat

Publik verksamhet

ArkDes har en omfattande verksamhet som utformats för att särskilt attrahera olika målgrupper, från professionella aktörer inom gestaltad livsmiljö till en bred allmänhet, och med särskilt fokus på unga besökare, vilket också är en uppgift med hög prioritet. ArkDes har en bred verksamhet för barn och unga med pedagogisk verksamhet, familjeaktiviteter och skolverksamhet. I linje med denna prioritering ligger även en strävan mot att nå nya målgrupper inom gruppen unga.

Vi kan, genom våra publikmätningar, se att en hög andel (67 procent) av ArkDes besökare var förstagångsbesökare, vilket tyder på att ArkDes fortsätter att locka ny publik. ArkDes arbetar aktivt för att utveckla tillgängligheten i samtliga delar av verksamheten, såväl internt som för det publika och det digitala utbudet.

En långsiktig strategi lanserades 2017 för att kraftigt förbättra och ta fram ett mångfacetterat utställningsprogram. Programmet har gett goda resultat och fortsätter att locka publik, både bland professionella och den breda allmänheten. Hösten stora utställning *Tham & Videgård: Om Arkitektur*, var den första vid myndigheten på många år som tillägnades samtida arkitektur, en unik installation designad av högt ansedda svenska arkitekter. Utställningar har nått ut brett, både till publik och till nationell media.

Bland utställningarna kan också *Sigurd Lewerentz: Dödens och livets arkitekt* lyftas fram. Utställningen avslutades 2022, och har nått enastående resultat. Många besökare och en spännande sommar med en internationell publik, avslutade ett projekt som kommer att leva länge i minnet. Publikationen gavs ut i en andra utgåva och är även fortsättningsvis efterfrågad. Den har belönats med *Svenska Designpriset* och under 2022 tog ArkDes emot Svensk Bokkonst diplom för publikationen.

Myndigheten har också haft ett brett internationellt genomslag med vårt publika program och särskilt värt att nämna är framgången med utställningen *Weird Sensation Feels Good* på Design Museum i London.

En annan satsning att lyfta fram är arbetet med att ta fram ett nytt sommarprogram, som, i enlighet med myndighetens långsiktiga strategi, syftar till att levandegöra ArkDes och Skeppsholmen. Myndigheten samarbetade med nya aktörer om konserter,

visningar, events och workshops för barn. Satsningen på sommarprogrammet var mycket framgångsrik med höga besöksiffror. Utvecklingen är viktig för ArkDes varumärke och för att etablera museet som en livfull mötesplats.

Samlingar och kunskap

ArkDes samling med fyra miljoner objekt räknas som en av världens största arkitektur-samlingar. Stora delar av samlingen är idag okatalogiserade vilket gör det svårt att sammanfatta samlingen. I arbetet inför en ny samlingsutställning, ingår därför en omfattande inventering och research. Inventeringen har synliggjort material som tidigare varit otillgängligt och resulterat i en större förståelse för vilka luckor som finns i samlingen.

Den tydliga prioriteringen av arbetet med samlingarna har legat till grund för en utveckling av interna arbetsätt och lett till bättre intern kunskap om samlingarna, samlingsförvaltning och digitalisering. Intresset från såväl allmänheten som forskare ökar stadigt i takt med att både föremålen i och kunskap om samlingarna tillgängliggörs.

Forsknings- och utvecklingsinsatser

ArkDes forskning vilar på två ben, den museala samlingsrelaterade och den praktisknära forskning som bedrivs inom området *Gestaltad livsmiljö*.

Den samlingsrelaterade forskningen har drivits först och främst av planerna att öppna en ny, forskningsunderbyggd samlingsutställning. Den interna beforskningen av samlingarna som bedrivs inom ArkDes har intensifierats och bidragit till ökad kunskap. För andra året i rad har ArkDes utlyst gästforskarplatser som i år möttes av ett stort söktryck både i Sverige och internationellt. Fyra projekt har genomförts, vilka bidrar till den kunskapsbank som den nya samlingsutställningen kommer att vila på.

ArkDes verksamhet är ett viktigt bidrag till att öka kunskapen om *Sveriges politik för gestaltad livsmiljö*. Arbetet bedrivs genom olika metoder, men i synnerhet genom vår forskning. Vi är stolta över att – i enlighet med myndighetens strategi – kunnat prioritera samarbeten med kommuner, ideella organisationer andra myndigheter, för att sammantaget öka resurserna till myndighetens praktisknära forskning.

Myndigheten har under det gångna året axlat ansvaret som det nationella centret och upprättat ett regionalt nodnätverk. ArkDes har vidare, genom att agera på plats i ett antal svenska kommuner, genomfört och upprättat ett antal praktisknära forskningsprojekt i syfte att verka för god gestaltning, aktiva kulturhistoriska miljöer samt inkluderande samhällsutveckling i enlighet med *Politiken för gestaltad livsmiljö*. Projektet *Visioner i Norr*, initierat av Rådet för hållbara städer där ArkDes deltar, listas som ett gott exempel i EU:s rapportering kring *New European Bauhaus*. Den praktisknära forskning som bedrivs inom *Street Moves*, finansierad av Vinnova, har blivit ett nationellt program och under 2022 startades ett nytt samarbete med Malmö Stad och Robertsfors kommun, som kommer att genomföras i sin helhet under 2023.

Den samlade bedömningen av verksamhetens resultat och dess utveckling är att ArkDes ger viktiga och kvalitativa bidrag för en vidgad förståelse för hur arkitektur och design påverkar människans liv och bidrar till kunskapen om en hållbar samhällsutveckling.

ArkDes agerar i nationella och internationella miljöer och forskningsprojekt inom arkitektur och design och vår bedömning är att ArkDes är en efterfrågad och välkänd aktör inom området. Genom nätverk och noder såväl nationellt som internationellt – museer, professionella forum, universitet och högskolor – kan ArkDes expertis och samlingar nå ut till olika målgrupper och verka för en större förståelse av arkitekturen, formen och designens betydelse.

Övergripande ekonomiskt resultat

ArkDes verksamhet finansieras av både anslag och avgifter. Verksamheten finansieras huvudsakligen av anslag från statsbudgeten. Tilldelat anslag per anslagspost:

- Uo 17 8:1 ap 7, 64 944 tkr
- Uo 17 1:4 ap 1, 5 000 tkr

Tillsammans med ett anslagssparande från föregående år om 1 638 tkr var totalt disponibelt belopp 71 582 tkr. De externa bidragen uppgick till 4 204 (1 041) tkr. Därutöver förfogar myndigheten av vissa avgiftsintäkter motsvarande 2 526 (1 258) tkr. Totala intäkter blev 77 234 (66 610) tkr.

Från och med år 2021 har ArkDes, i samråd med regeringen, definierat verksamheten i följande verksamhetsgrenar:

- Publik verksamhet
- Samlingar och kunskap
- Forsknings- och utvecklingsinsatser

Av den anledningen redovisas inte kostnaden för verksamhetsgrenarna år 2020. Fördelningarna av intäkter och kostnader innebar att *Publik verksamhet* stod för 65 procent av kostnaderna, *Samlingar och kunskap* för 19 procent och *Forsknings och utvecklingsverksamhet* för 16 procent under 2022.

Tabell 01 Fördelning av kostnader och intäkter per verksamhetsgren, tkr

Verksamhetsgren	2022	2022	2022	2021*	2021	2021
	Kostnad	Intäkt Anslag	Övriga intäkter	Kostnad	Intäkt Anslag	Övriga intäkter
Publik verksamhet	50 202	45 751	2 526	43 296	41 767	1 259
Samlingar och kunskap	14 674	13 373	-	12 656	12 583	-
Forskning -och utveckling	12 357	11 262	4 322	10 658	9 959	1 042
Summa	77 234	70 386	6 848	66 610	64 309	2 301

* Rättelse av belopp utifrån procentuell fördelning.

Kostnader per verksamhetsgren har ökat jämfört med år 2021 till följd av att ArkDes till stor del har kunnat nyttja externfinansierade medel i form av bidrag från Vinnova, Boverket, Formas och Kungliga Tekniska Högskolan, samt Nordiska ministerrådet, Sydkorea och Arab Emiratet, intäkter från ökad försäljning samt nyttjat överföring av anslag från 2021.

Verksamhetens intäkter och kostnader

Tabell 02 Intäkter per intäktspost, tkr

Intäktslag	2022	2021
Intäkter av anslag	70 386	64 309
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2 526	1 258
Intäkter av bidrag	4 204	1 041
Finansiella intäkter	118	2
Summa verksamhetens intäkter	77 234	66 610

Intäkter av anslag har ökat på grund av att anslagssparandet på 1,6 miljoner kronor för 2021 har överförts, förvaltningsanslaget har höjts med 2,9 miljoner kronor i och med att ArkDes mottog uppdraget *Digitalisering av kulturarv och utveckling av digitala tjänster* i regleringsbrev 2022, samt att externfinansierade projekt från 2021 har

avslutats och avlastat anslaget motsvarande 1,5 miljoner kronor. Intäkter av avgifter och andra ersättningar avser försäljning och har ökat med cirka 1,3 miljoner kronor jämfört med föregående år. Intäkter av bidrag har ökat med cirka 3,2 miljoner kronor då det externfinansierade projektet *Street Moves 2* påbörjades under våren. Finansiella intäkter avser främst ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret. Totala intäkter har ökat med 10,6 miljoner kronor.

Tabell 03 Kostnader per kostnadspost, tkr

Kostnadsslag	2022	2021	2020
Kostnader för personal	28 211	26 242	26 557
Kostnader för lokaler	17 948	16 677	15 832
Övriga driftskostnader	28 413	20 826	30 402
Finansiella kostnader	63	33	18
Avskrivningar och nedskrivningar	2 599	2 832	1 427
Summa verksamhetens kostnader	77 234	66 610	74 236
Lämnade bidrag	3 184	689	3 444
Summa transfereringar	3 184	689	3 444

Under pandemin drog ArkDes ned verksamhet, sköt upp utställningar, hyresbefriade caféet som hyr i lokalerna och avstannade rekryteringsprocesser. Det medförde ett anslagssparande på 1,6 miljoner kronor till 2022. Under 2022 har verksamheten tagit fart, fem större utställningar och ett par mindre har öppnats, en vandringsutställning producerats och arbetet med att öppna ett nytt museum intensifierats. Vissa projekt från 2021 har avslutats och kostnadsförts 2022.

Kostnaderna för personal har ökat till följd av de nya rekryteringar och en ökning av antalet anställda. Lokalkostnaderna har ökat, främst beroende på högre kostnader för städning av lokalerna och förhöjda elpriser. Även övriga driftskostnader har ökat som en följd av att ArkDes har producerat flertalet utställningar, implementerat ett digitalt arbetssätt och fokuserat på att utveckla ett interna processer inom verksamhetsplanering och systematiskt arbetsmiljöarbete.

Avgiftsfinansiering

Intäkter av avgifter enligt § 4 Avgiftsförordningen består av lokalhyra för främst café- och konferenslokaler samt omsättningshyra för caféverksamheten. Intäkter av försäljning av varor avser främst böcker, affischer, vykort m.m. Avgiftsintäkterna har ökat under 2022 som en följd av att publiken återkommit till ArkDes efter pandemin.

Tabell 04 Avgiftsbelagd verksamhet

Tabell Avgiftsbelagd verksamhet	+/- tom 2020	+/- 2021	Intäkter 2022	Kostnader 2022	+/- 2022	Ack +/- utgående 2022
Verksamhet med full kostnadstäckning						
Försäljning av varor, budget enligt RB	0	0	0	0	0	0
Försäljning av varor	0	0	0	0	0	0
Undersökningar, utredningar och andra tjänster, budget enligt RB	0	0	0	0	0	0
Undersökningar, utredningar och andra tjänster	0	0	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0	0	0
Övrig avgiftsbelagd verksamhet						
Entréer och visningar, budget enligt RB		150	150	0	150	150
Entréer och visningar utfall		113	180	0	180	180
Övrigt, budget enligt RB		1 500	1 500	0	1 500	1 500
Övrigt, budget utfall		1 078	2 346	0	2 346	2 346
Summa, utfall	0	1 191	0	0	2 526	2 526

Publik verksamhet

1.1 Uppgift

- Myndigheten ska driva och stödja utställningsverksamhet och annan pedagogisk och debatterande verksamhet för att stärka arkitekturens, formens och designens ställning i samhället.
- Myndigheten ska hålla samlingsarna tillgängliga för allmänheten
- Myndigheten ska särskilt förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde.

Ur ArkDes instruktion

ArkDes strävar efter att sätta besökaren i fokus, både digitalt och i ArkDes lokaler på Skeppsholmen, i syfte att stärka kunskapen om och främja intresset för arkitekturen, formens och designens värden och betydelse för individen och samhällsutvecklingen. Särskilt fokus har lagts på att ha en verksamhet som svarar mot den unga publikens behov, att nå ut till nya målgrupper med fokus på den unga publiken och ökade insatser för tillgänglighet.

1.2 Publik, tillgänglighet och besöksutveckling

Återrapporteringskrav Publik och tillgänglighet

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet:

Statens centrum för arkitektur och design ska redovisa

- den verksamhet som svarar mot den unga publiken behov samt insatser för att öka den unga publiken,
  - de åtgärder som vidtagits för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning,
  - åtgärder som har vidtagits för att nå nya besökare, och
  - förändring i besöksutveckling i förhållande till tidigare år.
-

En verksamhet som svarar mot den unga publikens behov och ArkDes strävan att nå nya målgrupper med fokus på den unga publiken

ArkDes har en omfattande verksamhet som utformas för att särskilt attrahera unga besökare. Här kan nämnas vår pedagogiska verksamhet, familjeaktiviteter och skolverksamhet. Vi kan genom våra publikmätningar se att en hög andel (67 procent) av ArkDes besökare var förstagsbesökare, vilket tyder på att ArkDes fortsätter att locka ny publik. I de följande avsnitten beskrivs detta mer ingående.

Tillgänglighet

ArkDes arbetar aktivt för att utveckla tillgängligheten i samtliga delar av verksamheten, såväl internt som för det publika och det digitala utbudet. Tillgängligheten mäts genom analys av de synpunkter som inkommer via formulär och medarbetarnas observationer samt dialog med besökare i museets lokaler. Resultatet följs årligen upp av den interna arbetsgruppen för tillgänglighet.

Lokalernas grundutformning ger gynnsamma villkor för alla besökare och medarbetare genom exempelvis automatiska dörrar, tröskelfria passager, hiss mellan våningsplan och fällstolar som finns att låna för besökare. Utöver detta finns riktade insatser till buds genom hörslingor, parkeringsplatser för rörelsehindrade, handikapptoletter med skötbord samt rullstolar och barnvagnar att låna. På vår webbplats finns audioguider och museets värdar har en bred språklig kompetens för att kunna möta våra olika målgrupper. År 2021 antog ArkDes en policy för tillgänglighet och skapade tydligare rutiner genom checklistor som uppdateras årligen. Det innebär att dessa frågor finns med vid varje projekt och ombyggnation. Under 2022 har samarbete inletts med grupper av besökare med funktionsvariationer för att hjälpa ArkDes att bli ännu bättre på tillgänglighet för en bred publik i våra utställningar. ArkDes arbete med tillgänglighet är en viktig del i planeringsarbetet för kommande ombyggnation och planering av nya utställningar.

Besöksutveckling

ArkDes och Moderna Museet har gemensamma entréer och ett öppet flöde mellan byggnaderna. Registreringen av ArkDes besökssiffror sker därför i samarbete med Moderna Museet, primärt med hjälp av automatiska räknare i foajén, vilket innebär att de två museerna redovisar samma siffror. Siffrorna exkluderar besökare som kommer till ArkDes via trädgården och redovisar inte könskopplad statistik för besökare. ArkDes har under 2022 haft fri entré till museets alla utställningar.

Året inleddes med restriktioner. I samband med att restriktionerna släppte i februari, återgick besökssiffrorna sakta till nivåerna före pandemin. Under sommaren började besökssiffrorna återhämta sig så pass att det nästan var uppe i besökssiffrorna före pandemin. De publika aktiviteterna kom igång i mars och ArkDes fortsatte satsningen på barn och unga med generösa öppettider med familjeworkshops under lov, helger och sommar.

Tabell 1.1 Antal besök vid ArkDes

	2022	2021	2020
Antal besökare	485 806	228 082	166 547

ArkDes saknar underlag som möjliggör uppdelning efter kön.

Publikundersökning

Under 2022 har besöksundersökningar genomförts på ett nytt sätt. Nytt i denna publikundersökning är införandet av NPS (Net promoter score) som mätverktyg. Analysverktyget används för att kunna följa utvecklingen av besökarens syn på museiupplevelsen år till år. NPS är ett standardiserat mätetal där en siffra över 30 indikerar ett bra resultat. NPS för 2022 landade på 16, ett resultat som har utvecklingspotential och kommer följas upp kommande år och till den nya museiupplevelse ArkDes nu skapar.

En stor del av ArkDes besökare var förstagångsbesökare, 67 procent. Innan pandemin år 2019 var andelen förstagångsbesökare 70 procent, vilket tyder på att ArkDes fortsätter att locka ny publik. ArkDes besökare fortsätter dock att vara vana museibesökare. 65 procent besöker museer fyra gånger per år eller mer.

1.3 Utställningar

Sigurd Lewerentz: Dödens och livets arkitekt (1 okt 2021 – 8 aug 2022)

Utställningen om Sigurd Lewerentz öppnades 2021 efter fyra års arkivforskning. Projektet, som resulterade i både en utställning och en publikation, var en storsatsning som huvudsakligen byggde på föremål i museets samlingar och de 13 000 objekt från Lewerentz som museet förvaltar. Utställningen, med omkring 600 föremål, bestod

huvudsakligen av ritningar, skisser och fotografier, men även möbler och andra tredimensionella föremål. En stor del av objekten har aldrig tidigare visats för publik, och var den största utställning någonsin om en svensk arkitekt.

Till utställningen producerade ArkDes en omfattande publikation. Boken släpptes i en svensk och en engelsk utgåva på senvåren 2021. Den första upplagan såldes slut under våren 2022 och tryckts om i en andra upplaga.

När utställningen avslutades lånades betydande delar av utställningens innehåll ut till Skissernas museum i Lund som planerar att öppna en utställning om Sigurd Lewerentz under våren 2023, vilken nu huvudsakligen bygger på inlån ur ArkDes samlingar. På detta sätt förlängs livet för utställningen och boken och når en ännu större målgrupp, här även med räckvidd i Danmark.

Smoothies, museer och flygplatser – Stockholm Design Lab och staden (8 feb – 1 maj 2022)

Smoothies, museer och flygplatser – Stockholm Design Lab belyste den grafiska formens närvaro i våra städer. För första gången i museets historia kunde besökarna ta del av en utställning enbart tillägnad grafisk design. Utställningen tog sin utgångspunkt i staden, där den grafiska formen ständigt är närvarande. Städer växer fram som mötesplatser för utbytet av varor och tjänster, åsikter och tankar. Den grafiska designens uppgift är att underlätta dessa grundläggande mänskliga aktiviteter. Därmed knöt utställningen väl an till museets uppdrag att förmedla kunskap om formens och designens betydelse för individen och samhällsutvecklingen. I utställningen visades projekt av Stockholm Design Lab. Genom identiteterna som Stockholm Design Lab har skapat åt några av Sveriges mest välkända varumärken och institutioner, har formgivarna satt en unik prägel på i stort sett vartenda shoppingstråk och stadskärna i Sverige.

Mira Bergh + Josefin Zachrisson: Utomhusverket 2022 (3 jun – 11 sep; installation förlängt till sep 2023)

Utomhusverket är ArkDes årliga sommarinstallation. Genom att ge arkitekter och formgivare uppgiften att föreställa sig och testa nya möjligheter för offentligt liv, visar ArkDes exempel på potentialen i inkluderande och designdrivna offentliga rum i hjärtat av Stockholm.

Under sommaren förvandlades ArkDes bakgård till en avskild scen för ett mångfacetterat sommarprogram. Formgivarna Mira Bergh och Josefin Zachrisson (som ingår i kollektivet Swedish Girls) designade en offentlig plats med privata intentioner. Formgivarna experimenterade med avvägningar och spänningen mellan offentlighet och privat. En offentlig plats i en stad ska tilltala en bred publik men kan, i och med det breda tilltalet, samtidigt krympa och bli mer exkluderande. Som en del i projektet anordnades två sommarperformances, av vilken en drog en stor publik som inte vanligtvis hittar till ArkDes.

Weird Sensation Feels Good: The World of ASMR, Design Museum, London (13 maj – 16 okt 2022, utställningen förlängd till april 2023)

ArkDes utställning *Konstig känsla känns bra om ASMR* (Autonomous Sensory Meridian Response) visades på ArkDes under 2020 och väckte stort intresse både fysiskt och virtuellt. ASMR är en term som beskriver en fysisk känsla: eufori eller djupt lugn, och ibland ett pirrande i kroppen. ArkDes utställning under 2020 var den första utställningen som tillägnades åt fenomenet.

Under 2022 utvecklade ArkDes, i samarbete med Design Museum i London, en utökad version av utställningen, vilken innehåller ett interaktivt studierum av konstnären och formgivaren Julie Rose Bower. I ett unikt samarbete med den internationella filmplattformen *NOWNESS*, invigdes utställningen på den Svenska Ambassadörens residens i London och uppmärksammades bland annat av *Mental Health Awareness Week* i Storbritannien.

The Silence – Amie Siegel (3 jun – 30 okt 2022)

Efter dialog med konstnären, som inleddes i början av 2019, kunde ArkDes presentera premiären av Siegels nyproducerade rörliga bildinstallation, *The Silence*. Denna soloutställning visades i Boxen, ArkDes tillfälliga utställningsrum. Installationen bestod av två alternerande videoinstallationer – utförda och filmade i kyrkor ritade av Sigurd Lewerentz under tidigt 1960-tal (Markuskyrkan i Stockholm och Sankt Petri kyrka i Klippan) – och reflekterar över förhållandet mellan arkitektur, material, musik och ljud. *The Silence* är Siegels första beställningsverk som skapats och ställts ut i Sverige.

Tham & Videgård – Om: Arkitektur (11 nov 2022 – 27 aug 2023)

Med utställningen *Tham & Videgård – Om: Arkitektur* har museet för första gången på över tio år valt att göra en större separatutställning om nu verksamma arkitekter. Tham & Videgård framstår idag som ett av Sveriges internationellt mest erkända arkitekter vars byggnader inte bara prisats, utan även formar bilden av morgondagens stadsbild. I utställningen visas modeller, foton och filmer från Tham & Videgårds långa karriär som tillsammans ger en bild av samtida svensk arkitektur. Själva installationen är i sig en arkitektonisk upplevelse, där ArkDes byggt upp ett glasgolv som består av 108 rutor/lådor som utställningens föremål visas i. Rummets gestaltning uppmanar till rörelse, upptäckarglädje och vill att besökaren ska känna något om arkitektur. Genom Tham & Videgårds arbete lyfter ArkDes generella frågor om arkitekturens villkor och utmaningar.

Pepparkakshus 2022 (25 nov 2022 – 8 jan 2023)

Utställningen *Pepparkakshus* har arrangerats årligen av ArkDes sedan 1990. Konceptet bygger på att museet bjuder in allmänheten att lämna sina bidrag till utställningen, som har ett nytt tema varje år. Temat för 2022 var *Runt hörnet*. Till årets utställning inkom totalt 141 bidrag. Utställningen visas i och utanför utställningsrummet *Boxen*. I år återanvändes mycket av fjolårets scenografi så som podier och trappa/gradäng för prisutdelningen. Det byggdes även en extra gradäng för att kunna samla fler skolklasser. För grafisk form utvecklades konceptet för den grafiska formgivningen från föregående år, vilket gav utställningsrummet och den digitala kommunikationen en enhetlig profil.

Pepparkakshuset tävlar i tre separata kategorier: *Arkitekter, formgivare och bagare, Barn upp till tolv år* samt *Alla andra som bakar*. Tävlingsbidragen bedöms av en jury bestående av externa konsulter. Varje år delas även publikens pris ut till det bidrag som fått flest röster från allmänheten. I år inkom 6 584 röster, 746 fler röster än förra året. Vinnarna av juryns och publikens priser delades ut under en prisutdelning i december.

Samlingar berättar

I satsningen *Samlingarna berättar* har två vitrinskåp gett rum till roterande utställningar ur ArkDes samlingar som visar arkitektens kreativa process.

Samlingar berättar: Villa Ranängen (februari – juni 2022)

Genom skisser, ritningar och fotografier visades det nära samarbetet mellan beställaren och hus-, inrednings- och trädgårdsarkitekt. Skapandet av *Villa Ranängen*, byggt 1951, har genererat ett rikt material som finns bevarat i arkitekten Léonie Geisendorfs samling. Villan är ett tidigt exempel på en bostad anpassad för personer med funktionsnedsättning. I planer och sektioner syns innovativa detaljlösningar som möter beställaren Titti Leytons specifika behov och som hjälper henne att utföra sina vardagssysslor självständigt.

Samlingar berättar: Tomtebodas Postterminal (juli 2022 – jan 2023)

I utställningen visas ritningar från skapandet av en av Sveriges största byggnader samt fotografier från när byggnaden precis färdigställts. Genom materialet blir det tydligt hur genomarbetad byggnaden är – trots den stora skalan – både vad gäller färg och form. I samband med utställningen hölls en visning på plats i postterminalen tillsammans

med arkitekturhistorikern Martin Rörby och inredningsarkitekten Juliette Ciliberto, en av arkitekterna bakom byggnaden. Deltagarna hade också möjlighet att ta del av originalmaterial från ArkDes samling som visade exempel på skissarbetet, färgprover och fotografier från arbetsprocessen.

Lådan på Lovön

Lådan är en rekonstruktion av Ruth och Ralph Erskines första hem i Sverige. Tillsammans med familjen uruppfördes bostaden vintern 1940–1941. Rekonstruktionen byggdes 1989, med hjälp av Ruth och Ralph Erskine, och var en gåva från vänföreningen till dåvarande Arkitekturmuseet, numera ArkDes. Det är en 20 kvadratmeter stor träkonstruktion byggd runt en öppen spis. Löpande underhåll ombesörjs av Försvarets Radioanstalt (FRA). Visningar kan bokas genom ArkDes.

FRA har under 2022 behövt utöka sitt skyddsområde och *Lådan* har under byggperioden varit stängd för visningar. Under hösten 2022 har ArkDes genomfört en förstudie för att undersöka möjligheten att flytta *Lådan* till Skeppsholmen eller annan lämplig tomt. Slutsatsen är att en flytt avråds då terrängen är svårtillgänglig och byggnaden – som uppskattas till en vikt av drygt 10 ton – i så fall måste demonteras med risk för destruktion.

1.4 Pedagogisk verksamhet

ArkDes vill genom föreläsningar, skolprogram, familjeshopp, samtal och debatter riktade till en bred allmänhet, väcka nyfikenhet och bidra till ökad kunskap och förståelse för arkitektur, formens och designens betydelse. ArkDes gör fördjupande programaktiviteter kring aktuella utställningar i form av samtal, familjeaktiviteter, event, specialvisningar med mera.

Visningar och program

År 2022 präglades inledningsvis av fortsatta pandemirestriktioner samt osäkerhet kring möjligheten att genomföra fysiska publika event, vilket fick till följd att planerade event under årets första kvartal ställdes in eller flyttades fram.

En ny personalgrupp anställdes för att öka museets möjlighet att aktivera utställningssalarna. Nu ingår fyra tjänster om 50 procent i den publika enheten som agerar som värdar, visar och aktiverar de publika ytorna.

Restriktionerna för publika event hävdes strax innan öppningen av utställningen om *Stockholm Design Lab, Smoothies, museer och flygplatser*, vilket möjliggjorde en mindre vernissage samt ytterligare två publika program under våren

ArkDes inledde ett samarbete med Stockholms Kvinnohistoriska; ett museum utan egen byggnad som i samarbetet med traditionella museer lyfter kvinnohistoria. Under våren gjorde Stockholms Kvinnohistoriska tillsammans med ArkDes en djupdykning bland kända och okända kvinnliga arkitekter i museets samlingar och belyste deras arbete och process. Under hösten och vintern fortsatte samarbetet med tre skrivstugor där Wikipedias innehåll utökades och förbättras, med fokus på kvinnor och arkitektur.

Under försommaren samarbetade ArkDes med två Skeppsholmenbaserade festivaler; dels den nystartade festivalen *STHLM DANS* där performanceverket *WOODS* framfördes utanför museet och ställde frågor kring den förgängliga kroppen, naturen och klimatet, dels dans- och musikfestivalen *Lustholmen*, där performanceverket *Läst till hälften* av koreografen Malin Elgán spelades i ArkDes museitradgård under fyra försommarskvällar.

Vernissagen av ArkDes Sommar i juni invigde utställningarna *The Silence* av Amie Siegel och *Utomhusverket* av Mira Bergh och Josefin Zachrisson, och markerade även starten på ArkDes sommarsäsong med tillhörande programaktiviteter i form av visningar, kolloläger, familjeshopp, konserter och föreläsningar.

I juni gästades ArkDes av den spanske arkitekten Rafael Moneo, som ritat Moderna Museet och ArkDes och gav en publik föreläsning och medverkade i en spansk kommande dokumentär, som syftar till att belysa ArkDes forskning och arbete kring utställningen om Sigurd Lewerentz.

Visningar av utställningar är ett av de sätt ArkDes använder för att på ett pedagogiskt sätt förmedla kunskap om museets ämnen. Under maj och juni erbjöds visningar i utställningen *Sigurd Lewerentz: Dödens och livets arkitekt* på lördagar och tisdagskvällar. Under juli och augusti ökades antalet visningar i den tillfälliga utställningen till två om dagen och kortare introduktioner av utställningen *Arkitektur i Sverige* erbjöds också. Visningarna gavs både på svenska och engelska.

I anslutning till utställningen *Sigurd Lewerentz: Dödens och livets arkitekt* erbjöds under sommaren flera specialprogram runt Stockholm i samarbeten med andra museer och aktörer. I samarbetet med Stockholms Roddförening erbjöds fyra tillfällen för att prova på rodd och visningar av Båthuset som ritades av Sigurd Lewerentz. Tillsammans med Stadsmuseet erbjöd ArkDes arkitekturvandringar på Skogskyrkogården. ArkDes bjöd även in till föredrag i samarbete med Blique by Nobis och Wingårdhs arkitekter ordnades ett föredrag på plats tillsammans med visningar av Markuskyrkan och Riksförsäkringsanstalten. Under maj och juni hölls cykelottor i Sigurd Lewerentz fotspår. Sista utställningsveckan av *Lewerentzutställningen* arrangerade ArkDes även ett internationellt forskarsymposium med inbjudna experter, en dag som avslutades med en publik föreläsning av det irländska arkitektkontoret Grafton Architects, som gjorde kopplingar mellan sitt arbete och praktik till Lewerentz.

Under sommaren erbjöd ArkDes ett varierat program kopplat till *Utomhusverket 2022*. Som nämnt ovan hölls ett performance under vernissagen. Även workshops med inspiration från *Utomhusverkets* lek med skuggor och ljus erbjöds. Den 30 augusti fylldes ArkDes bakgård av besökare som tog del av *I Promise You A Rose Garden* ett performance framtaget speciellt för *Utomhusverket*. Kreatörerna bjöds in speciellt av designerna bakom *Utomhusverket* för att ta plats och skapa sin vision av vad en publik plats med privata intentioner kan erbjuda. Det hölls även två samtal med designerna, ett under öppningshelgen och det andra tillsammans med Saint Precious och ArkDes digitala redaktör under vernissagen.

Som en del i ett större arbete att lyfta Skeppsholmen och öns unika plats i staden erbjöds vandringar om ätbara växter på Skeppsholmen i samarbete med författaren och kocken Niki Sjölund och över 8 800 personer tog under sommaren del av *Fasching i Bloms* 13 unika spelningar i ArkDes trädgård.

Under hösten genomfördes ett samarbete mellan Bonniers Konsthall och ArkDes som dels resulterade i panelsamtalet *Undamning Rivers* på Bonniers Konsthall om vattenkraft, miljö och kultur, dels i ett digitalt samtal i oktober mellan konstnären Amie Siegel och Theodor Ringborg från Bonniers Konsthall om Siegels verk *The Silence*, som visades på ArkDes fram till och med oktober.

Med anledning av kriget i Ukraina bjöd ArkDes i september tillsammans med Sveriges Arkitekter och Ukrainas arkitektförbund in till ett heldagsseminarium om bostadsfrågan i Ukraina på kort och lång sikt. Under seminariet delades kunskaper om hur man kan tänka långsiktigt och samtidigt agera snabbt för att skapa skydd för Ukrainas mer än fem miljoner internflyktingar. Seminariet simultantolkades och livesändes där arkitekter i Ukraina deltog på länk.

I oktober arrangerade ArkDes tillsammans med ArkDes Vänner, Samfundet S:t Erik, KTH Arkitektur, Föreningen för Samhällsplanering och Kulturgeografiska institutionen vid Stockholms universitet ett heldagsseminarium om arkitekten och

stadsplaneraren Per O. Hallman, om den moderna trädgårdsstaden och behovet av ett alternativ till dagens stadsbyggnadspolitik.

I oktober arrangerade ArkDes också en vernissage av utställningen *Tham & Videgård – Om: Arkitektur*, en utställning om de tankar och idéer som format några av vår tids mest enastående byggnader och i november gavs ett samtal med arkitekterna Bolle Tham och Martin Videgård om kontorets 23-åriga historia, samtida arkitektur och byggnaderna som skapar morgondagens stadsbild.

I december hölls ArkDes årliga forskningskonferens, i år på temat *Hemmet, kollektivet och radikal modernism*. Som en del av arbetet med att utveckla en helt ny samlingsutställning har ArkDes bjudit in fem gästforskare som lyfter nya narrativ i museets samlingar. Under konferensen presenterade dessa gästforskare nya kritiska perspektiv med fokus på feministiska aktivistgrupper, kvinnor i arkitekturdebatten, transnationella arkitekturprojekt samt nya läsningar av den svenska modernismen.

Nobel Week Lights Stockholm är en ljusfestival som äger rum under Nobelveckan i december och är gratis för alla. 2022 samarbetade ArkDes med *Nobel week light*. Mellan 3–11 december visades ljus- och ljudinstallationen *Perspective* i ArkDes trädgård. Verket – som skapades av studenter från Jönköpings Universitet och Musikhögskolan – tog utgångspunkt i poesi av Luise Glück (nobelpristagaren i litteratur 2022).

Tabell 1.2 Allmänna visningar

	2022	2021	2020
Antal visningar	268	56	30
Antal deltagare	1 252	693	346

Tabell 1.3 Bokade visningar

	2022	2021	2020
Antal visningar	102,5	55	22
Antal deltagare	1 203	819	1 335

Barn och unga (på fritiden)

För museet är barn och unga en prioriterad målgrupp. ArkDes erbjuder pedagogiska workshops för hela familjen där kreativitet och samskapande är viktiga grundförutsättningar. Samtliga workshops är kostnadsfria.

Under lördagar och lov erbjöd ArkDes öppna workshops för barn och medföljande vuxna. Workshops hölls av ArkDes publika personal och hämtade inspiration från tillfälliga utställningar så som utställningen *Sigurd Lewerentz: Livets och dödens arkitekt*, *Tham & Videgård- om arkitektur*, *Utomhusverket 2022* och den grafiska formgivningen till *Pepparkakshus 2022*. ArkDes erbjöd även workshops med inspiration från naturen och arkitektoniska former, sagostunder och visningar för barnfamiljer.

Totalt erbjöd ArkDes 123 familjeaktiviteter under år 2022. I aktiviteterna deltog 4 231 barn och 3 350 vuxna. Samtliga aktiviteter erbjöds utan kostnad.

Under sommaren huserade ArkDes tre kolloläger för barn och unga i åldrarna 9–19 år. Samtliga läger anordnades av *Skeppsholmslägren* och varade i fyra dagar vardera. *Skeppsholmslägren* är en samling kultur- och friluftsläger för barn och unga från alla delar av Stockholm med omnejd. Lägren arrangeras av *Skeppsholmslägren*, som är

en ideell förening i samarbete med Kulturfyren och Studieförbundet Bilda. I slutet av kollo ställde konstlägren ut sina alster i en öppen vernissage.

Barnfamiljer lockades även att upptäcka Skeppsholmen och den 360 graders vy som ön ger av Stockholm med det fysiska uppdraget *Skyline safari* under sommarhalvåret och under *Pepparkakshus 2022* kunde erbjuda frågesport på temat *Runt hörnet för alla barn*.

Tabell 1.4 Familjeaktiviteter

	2022	2021	2020
Antal tillfällen	123	88	22
Antal barn	4 231	1 893	190
Antal vuxna	3 350	1 380	131
Totalt antal deltagare	7 581	3 273	321

Skolverksamhet

För att stärka kunskapen och väcka och stödja intresset för vår gestaltade livsmiljö är skolan en central och mycket intressant aktör att arbeta med. Att få elever att förstå att den miljö vi alla lever i är skapad av andra människor och att den också går att påverka är kärnan i ArkDes skolverksamhet. För att nå dit har ArkDes en rad olika skolprogram som behandlar olika delar inom arkitektur och design som finns för olika åldrar. Att uppleva, göra och att förstå är viktiga ingredienser i den pedagogiska tanken på ArkDes.

För att nå ut till fler inom målgruppen barn och unga och med större möjlighet till nationell spridning, arbetar ArkDes mot lärare och blivande lärare som genom sitt yrkesliv kommer att möta många barn. Samarbeten med KTH och Stockholms universitets lärarutbildningar för F-6 i flera kurser, både lärarfortbildning och utbildning, ingår i ArkDes verksamhet. En annan viktig samarbetspart är Naturvetenskap och teknik för alla i Stockholm, som fortbildar lärare i teknik. Antalet skolor som besökt ArkDes är fortsatt lågt, vilket till stor del kan förklaras med att vi under en stor del av hösten inte kunnat ta emot klasser på grund av utställningsbygge samt att våren hade covid-restriktioner.

Många förskolor och skolor lockas varje år till att delta och besöka utställningen *Pepparkakshus*, så även detta år. Alla skolor och förskolor som besökte *Pepparkakshus* på egen hand 2022 togs emot av ArkDes personal och gavs en introduktion av utställningen. Totalt besökte 220 förskolegrupper och skolklasser *Pepparkakshus 2022*.

Tabell 1.5 Skolprogram

	2022	2021	2020
Antal skolprogram	46	34	33
Antal deltagare	1 292	299	847
-varav lärare	86	58	37
Klasser på egen hand	317*	105	**

* Varav 220 under Pepparkaksutställningen

** Data saknas

Program på annan ort

I samband med utställningen *Sigurd Lewerentz: Dödens och livets arkitekt* arrangerade ArkDes publika aktiviteter på olika platser runtom i Stockholm som visningar av Riksförsäkringsanstalten, Skogskyrkogården, Markuskyrkan, Philipshuset samt Båthuset på Djurgården.

1.5 Identitet och media

Samverkan och nätverk

- *Myndigheten ska särskilt samverka på nationell, regional och lokal nivå med andra berörda myndigheter, museer och enskilda aktörer, däribland det civila samhällets organisationer.*
- *Myndigheten ska bedriva internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.*

Ur ArkDes instruktion

ArkDes agerar i nationella och internationella miljöer, nätverk och forskningsprojekt inom arkitektur och design och vår bedömning är att ArkDes är en efterfrågad och välkänd aktör inom området. Genom kontaktnät och noder, såväl nationellt som internationellt, kan ArkDes expertis och samlingar nå ut till olika målgrupper och verka för en större förståelse av arkitekturen, formen och designens betydelse. ArkDes prioriterar samverkan och samarbete med aktörer som kompletterar myndighetens verksamhet. ArkDes drar på det sättet nytta av andras kompetens och kan parallellt bidra till omvärldens.

Den viktigaste samverkansformen för ArkDes är inom området gestaltad livsmiljö. ArkDes sitter i Rådet för hållbara städer tillsammans med tolv andra myndigheter, håller i nodnätverk och samverkar med Boverket, Konstrådet och Riksantikvarieämbete i den årliga konferensen om *Gestaltad livsmiljö*. ArkDes samverkar ofta även med andra museer och organisationer genom professionella forum och nätverk såsom Samlingsforum, Forum för utställare och Centralmuseernas olika nätverk och råd.

En annan vanlig samarbetspart är universitet och högskolor. ArkDes har exempelvis ett samarbete med Kungliga tekniska Högskolan (KTH) inom arkitektutbildningen. Kurserna *Making History the Postmodern Archive* (Thordis Arrhenius) och *Re-Architecture* (Marcello Roviera) hölls delvis på ArkDes. I samarbete med Konstfack har ArkDes inlett ett samarbete med studenter från sektionen Inredningsarkitektur och möbeldesign, som en del av kursen *Representation och kommunikation* (Bo Pilo). ArkDes medarbetare är återkommande föreläsare inom olika utbildningar inom arkitektur, design, olika humanistiska ämnen och projektledning inom kulturarvssektorn. Fem praktikanter från universitet och Erasmusprogrammet har genomfört sina praktikperioder i verksamheten.

ArkDes expertis är efterfrågad nationellt och internationellt, vilket bland annat resulterat i föreläsningar på Katolskt forum i Stockholm om Leonie Geisendorf, på Yale University, Columbia University i New York och Canadian Centre for Architecture om Sigurd Lewerentz och på Samlingsforum i Härnösand om effektiv samlingsförvaltning och digitalisering. Inom olika projekt, så som samarbetsprojektet *Street Moves* har olika föreläsningar och workshops ägt rum på kommuner och regioner runt om i Sverige såsom Härnösand, Malmö, Umeå, Göteborg och Örebro.

Som deltagare i styrelser eller rådgivande organ kan nämnas Humlab vid Umeå universitet, V&A Dundee och European Sverige. ArkDes personal ingår även i styrgruppen av kompetensutvecklingsprojektet *Digitala museilyftet* som finansieras av Europeiska socialfonden.

En vanlig form av samarbete sker i anslutning till myndighetens utställningsproduktioner. Inom internationell samverkan kan noteras vandringen

av ArkDes utställning *Weird Sensation Feels Good* som under året visats på Design Museum i London och den amerikanska konstnären Amy Siegels installation *The Silence* på ArkDes. Den omfattande publikationen *Sigurd Lewerentz: Dödens och livets arkitekt*, vars engelska version distribueras och säljs över hela världen, sålde slut på sin första upplaga och trycktes om. I ett viktigt och långsiktigt samarbete med Nasjonamuseum i Norge och Arkkitehtuurimuseo i Finland kommer värdefull kunskap om arkitektur i Sápmi att byggas. Också inom den publika verksamheten är samarbeten centrala. Under sommaren drog samarbetet med *Fashion in Bloms* 8 800 besökare till museet och dess trädgård.

Samlingarna förmedlas genom utlån till andra museer, där de utlånade verken ingår i deras utställningar. ArkDes samlingar lånades 2022 ut till utställningar på Nationalmuseum och Sofiero slott. Skissernas museum i Lund tog emot ett stort utlån för att öppna en utställning om Sigurd Lewerentz som huvudsakligen bygger på inlån ur ArkDes samlingar.

ArkDes Vänner

Samarbetet med ArkDes Vänner har varit givande och museet och vänföreningen har ett kontinuerligt utbyte. Under årets anordnades bland annat ett gemensamt forskningsseminarium. Vänföreningens medlemmar erbjuds återkommande program på ArkDes. Stipendiet via *Google Grants* fortgår och går via ArkDes Vänner. ArkDes Vänner stod som medarrangör för en sammankomst som hölls med anledning av *ArkDes 60 år*.

Medialt genomslag och digital räckvidd

Mediarelationer och PR är en viktig del av ArkDes kommunikationsarbete, där fokus är att synliggöra och stärka ArkDes varumärke och identitet, både för aktiviteter på Skeppsholmen och ute i landet kring politikområdet *Gestaltad livsmiljö*. Museet samarbetar löpande med Visit Stockholm, Visit Sweden, Utrikesdepartementet, Svenska Institutet och Stockholm Design Week kring pressträffar och enskilda möten med journalister.

Projektet *Visioner i Norr*, där ArkDes varit drivande i planeringen och genomförandet av bland annat PR-arbetet, har fått ett stort genomslag i hela landet med 55 artiklar. Projektet mynnar från samarbetet i Rådet för hållbara städer och är ett samarbete med kommunerna Kiruna, Gällivare, Boden, Luleå, Skellefteå och Umeå samt Boverket, Energimyndigheten, Vinnova och Formas.

Projektet *Street Moves*, som handlar om att förändra gaturummet, från dagens bilcentrerade gator till att tillgodose flera funktioner, har uppmärksammades stort bland annat av Dagens Industri med rubriken "De vill skapa 1-minutsstaden – ny rörelse tar kampen till gatan" och lokaltidningarna *Vimmerby Tidning* och *Barometern* i Kalmar län. I slutet av året publicerade nyhetsbyrån Bloomberg en artikel där *Street Moves* lyftes i ett internationellt sammanhang och projektet nämndes även som ett exempel av Embassy of Mobility inför *Dutch Design Week*.

Under året har ArkDes fortsatt att arbeta säsongsbetonat med såväl erbjudandet som kommunikationen. *Sommar på ArkDes* (en satsning för att binda samman olika typer av publik och verksamheter i aktiviteter på Skeppsholmen) fick ett brett genomslag i media. Under sommaren uppmärksammade flera medier både *Utomhusverket* och *Fashion in Bloom*, där besökarna kunde njuta av jazz och blues i ArkDes trädgård på Skeppsholmen i Stockholm.

I samband med Stockholm Design Week arrangerade ArkDes en pressträff inför öppningen av utställningen om Stockholm Design Lab och den grafiska formens närvaro i den offentliga miljön. Utställningen och boken om Sigurd Lewerentz har fortsatt fått medial uppmärksamhet.

En utökad version av utställningen *Wierd Sensation Feels Good: The World of ASMR*, öppnade på Design Museum i London i maj 2022. I samarbete med Svenska Ambassaden och Design Museum arrangerades pressträffar och möten under öppningsveckan.

I slutet av året publicerade Dagens Nyheter ett reportage om den samiska arkitekten Joar Nango, som med det mobila biblioteket *Girjegumpi*, är årets bidrag till arkitekturbiennalen i Venedig.

Den traditionella pepparkakshusutställningen fortsatte att skapa rubriker i både svensk och internationell media. Tidningen Arkitekten uppmärksammade skrivstugorna, som under hösten fokuserade på att lyfta fram kvinnliga arkitekter, i samarbete med Wikipedia.

En sökning i databasen och analysverktyget *Notified* och Mediaarkivet, visar att ArkDes under 2022 nämnts i 1 318 artiklar, bloggar och etermedier i Sverige och internationellt.

Tabell 1.6 Omnämning i artiklar, bloggar, etermedia

	2022	2021	2020
Antal omnämningen	1 318	1 009	1 960

Källa: Notified och Mediaarkivet

Några citat från media:

"De vill skapa 1-minutsstaden – ny rörelse tar kampen till gatan".

Per Mattson, Dagens Industri skriver om *Street Moves*.

"Kvinnliga arkitekter skrivs in på Wikipedia"

Nina Gunne på Arkitekten uppmärksammar museets skrivstugor.

"Svensk arkitektur har blivit het"

Julia Svensson på Sydsvenska Dagbladet uppmärksammar utställningen *Om Arkitektur: Tham & Videgård*.

Digitala fokusprojekt och digital räckvidd

ArkDes ser digitala kanaler som en naturlig förlängning av den mötesplats myndigheten ska vara. För att öka myndighetens tillgänglighet på nätet analyseras ArkDes digitala användarutveckling och räckvidd.

ArkDes använder fyra digitala kanaler: Hemsida – arkdes.se, Facebook, Instagram och LinkedIn. Dessa täcker museets behov av egna kanaler och ger möjlighet att hålla kontakt med publiken. Året har präglats av förenkling och renodling.

Starkt bildmaterial är grundläggande för att nå ut, både i egna kanaler och andras. Detta har varit ett fokusområde för året. En ökad efterfrågan för att digitalt tillgängliggöra våra fysiska programpunkter har noterats och arbetet fortsätter med att finna en optimal väg framåt.

Som framgår av tabell 1.7 nedan, visar siffrorna på en positiv utveckling.

Tabell 1.7 Användarutveckling, räckvidd och besökare i digitala kanaler, antal

	2022	2021	2020
ArkDes.se	252 969	170 123	232 864
Facebook användarutveckling	15 113	13 660	13 617
Facebook räckvidd	3 739 770	1 610 895	-
Instagram arkdes användarutveckling	27 580	24 944	21 800
Instagram arkdes räckvidd	1 244 470	1 039 212	-
Instagram arkdescollections användarutv.	9 360	8 894	7 700
Instagram arkdescollections räckvidd	154 893	286 483	-
LinkedIn besökare ArkDes +ArkDes Think Tank	1 570	-	-
LinkedIn räckvidd ArkDes +ArkDes Think Tank	41 445	-	-

Genom ArkDes digitala kanaler har det publika programmet kommunicerats tillsammans med myndighetens olika uppdrag. Året har präglats av att implementera en ny hemsida för att bättre kunna möta besökarnas förväntningar på den digitala upplevelsen och möta *Tillgänglighetsdirektivet*. Människor runt hela landet fick ökad möjlighet att ta del av myndighetens uppdrag genom denna. Sammantaget har den nya hemsidan fått en ökning av antal besökare med 48,7 procent.

En del av det ökade besöksantalet kommer från ArkDes ökade närvaron i Googles kanaler. Genom kulturstipendiet *Google Grants*, ett arbete som inleddes 2021, har ArkDes erbjudits totalt 1 100 000 kr i annonstäckning på Google under året.

Ett nytt sätt att arbeta med myndighetens sociala mediekkanaler har varit att skapa samarbetsposter och synkroniserar kommunikationen med museets olika samarbetspartners. Därmed nåddes en ny publik och nya målgrupper. Bland annat gjordes det samarbetsposter på Instagram i samband med aktiveringen *I Promise You A Rose Garden* kopplat till *Utomhusverket 2022*, vilket resulterade i goda besökssiffror både fysiskt och digitalt. Fokus har även legat på satsningar inom digital marknadsföring. Detta underlättar arbetet med att bedöma de digitala insatserna, då det går att mäta följareutveckling och räckvidd på ett mer effektivt sätt och har gett tydligt positiva resultat på räckvidd och följareutveckling.

ArkDes har två Instagramkanaler. Genom kanalen *@arkdescollections* har museet fortsatt presentera samlingarna digitalt och gett besökare inblick i vad som går att hitta i de fysiska magasinerna. Detta har gett besökare en större kännedom om myndighetens samling samt givit besökare en inblick i arbetet som sker bakom kulisserna med den nya samlingsutställningen, medan huvudkontot *@arkdesc* fokuserar på att kommunicera övrig verksamhet. Huvudkontot *@arkdesc* följare har vuxit med cirka 10 procent medan räckvidden ökat med 18,8 procent. ArkDes uppmärksammar att de sociala kanalerna blir allt viktigare verktyg för att kommunicera med vår publik, både befintlig och potentiell.

1.6 MU-ersättning och sponsring

Åtterrporteringskrav Medverkans- och utställningsersättning

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet:

Statens centrum för arkitektur och design ska mot bakgrund av gällande avtal mellan staten och berörda konstnärsorganisationer om konstnärers medverkan och ersättning vid utställning av konstverk (MU-avtalet) särskilt redovisa utbetalda ersättningar till konstnärer som gjorts i enlighet med avtalet.

Utbetalda ersättningar till konstnärer som gjorts i enlighet med MU-avtalet.

Myndigheten ska enligt gällande avtal mellan staten och berörda konstnärsorganisationer om ersättning vid utställning av konstverk särskilt redovisa utbetalda ersättningar till konstnärer. ArkDes har under verksamhetsåret 2022 inte utbetalt någon ersättning enligt MU-avtalet. År 2021 utbetalades 113 000 kr i medverkans- och utställningsersättning.

Tabell 1.8 Utbetalda ersättningar till konstnärer MU-avtalet (tkr)

	2022	2021	2020
Utbetalda ersättning	0	113	183

Ersättningar i anslutning till utställningen Sigurd Lewerentz: Dödens och livets arkitekt betalades ut 2021. Avtalet är inte tillämpligt på övriga utställningar under året.

Sponsring

Under året har ArkDes sponsringenspolicy reviderats. ArkDes arbetat aktivt för att hitta finansiering och samarbetspartners till den nya samlingsutställningen. Fokus har legat på att arbeta fram förslag och arbetssätt samt diskussioner med Sveriges Arkitekter och ArkDes vänner. Under 2022 mottog ArkDes inga medel genom sponsring.

1.7

Publikationer

Sigurd Lewerentz – dödens och livets arkitekt

Till utställningen *Sigurd Lewerentz: Dödens och livets arkitekt* producerade ArkDes en omfattande bok med samma titel. Boken släpptes i en svensk och en engelsk utgåva redan på senhösten 2021. Boken har fått ett mycket positivt bemötande i Sverige och utomlands och den första upplagan (svensk som engelsk) sålde slut. Under 2022 trycktes en andra upplaga av boken. Under 2022 belönades boken med Svensk Bokkonsts diplom med motiveringen att ”boken bygger på omfattande arkivforskning och syftar till att uppmärksamma och tillgängliggöra innehållet i Lewerentz unika samling på ArkDes”. Den över 700 sidor tjocka boken har formgivits av Malmsten Hellberg och belönades med *Svenska Designpriset* 2021.

Syftet med boken var dels att sprida kunskapen om Lewerentz till en bredare konst- och kulturintresserad publik, dels att ge fackpubliken och specialisterna en fördjupad och delvis reviderad bild av den världskände arkitekten. Det omfattande materialet av skisser, ritningar, äldre fotografier, modeller, möbler med mera, har fotograferats speciellt för boken i syfte att åstadkomma ett sammanhållet bildmaterial och för att uppnå bästa möjliga detaljåtergivning.

1.8 Analys och bedömningar av verksamhetens resultat och dess utveckling inom 'den publika verksamheten

De fortsatta satsningarna på mötet med publiken som ArkDes bedrivit under 2022 har gett resultat. Antalet besökare har ökat markant sedan föregående år och är nästan tillbaka på samma nivåer och helårssiffror som museet hade före pandemin. *Pepparkakshusutställningen* är en framgångsfaktor för att nå en yngre publik.

Den långsiktiga strategin som lanserades 2017 för att kraftigt förbättra och ta fram ett mångfacetterat utställningsprogram har gett resultat och fortsätter locka publik, både bland professionella och hos den breda allmänheten. Myndigheten har också haft ett brett internationellt genomslag med vårt publika program och särskilt värt att lyfta fram är framgången med utställningen *Weird Sensation Feels Good* på Design Museum i London, som förlängts fem månader på grund av de glädjande besökssiffrorna. En annan satsning värd att nämna är arbetet med att ta fram ett nytt sommarprogram som i enlighet med myndighetens långsiktiga strategi ämnar levandegöra ArkDes och Skeppsholmen. Satsningen på sommarprogrammet var framgångsrik och samarbeten med nya aktörer resulterade i att en ny publik hittade till museet.

Det ökade fokuset på digitala kanaler tillsammans med fokuserat arbete med press och media som primära kommunikationsinsatser, har gett goda resultat. ArkDes har fokuserat på att effektivisera kommunikationen och arbetat med kontinuerlig uppföljning av resultaten i de digitala kanalerna, något den goda utvecklingen kring antalet följare och räckvidd visar. Det ökade engagemanget online betyder att vi når en större och bredare publik utanför byggnaden på Skeppsholmen, såväl internationellt som nationellt.

Sammantaget bedöms arbetet med den publika verksamhet vid ArkDes ha bidragit till att stärka arkitekturens, formens och designens ställning i samhället. Antalet visningar i museet, antal personer som deltagit i visningar, det stora antalet besökare till utställningar och mycket positiva recensioner i media talat tillsammans för att ArkDes publika verksamhet har en god kvalitet. ArkDes är en efterfrågad samarbetspart inom så olika områden som akademien, internationella museer och i lokala kommuner.

Samlingar och kunskap

2.1 Uppgift

Myndigheten ska vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika de samlingar som har anförtrotts myndigheten och hålla samlingarna tillgängliga för allmänheten. Samlingar och bibliotek ska bidra till att stärka kunskapen och främja intresset för arkitektur, form och design. Både äldre och samtida föremål har tagits in i samlingarna, samtidigt som arbetet att ta fram en ny samlingsutställning driver beforskningen av de befintliga samlingarna.

Myndigheten ska

- vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika samlingarna och hålla samlingarna tillgängliga för allmänheten*
- bidra till kunskapen om en hållbar samhällsutveckling*
- följa utvecklingen av arkitektur och design och verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra*
- förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde.*

Ur ArkDes instruktion

2.2 Samlingarnas tillväxt och bearbetning

I dagsläget innefattar samlingen cirka fyra miljoner föremål, från teckningar, skisser, handlingar och referensmaterial till böcker, fotografier, diabilder, film- och ljudinspelningar, modeller och andra tredimensionella föremål. Samlingen räknas som en av världens största arkitektursamlingar. Den mest omfattande delen av samlingen rör tiden mellan 1930 och 1970.

ArkDes har under 2022 tagit fram en ny förvärvspolicy som ligger till grund för all förvärvsverksamhet, både uppsökande och emottagande av donationer. Policyn fokuserar på att strategiskt fylla de luckorna som finns i samlingen, till exempel kvinnors bidrag till konstformen och samtida svensk arkitektur.

Under året har ArkDes tagit emot sex samlingar av varierande omfång. Exempelvis en samling med storskaliga landskapsprojekt (som tidigare inte funnits representerade i samlingen) och arkivet från organisationen Kvinnors Byggforum, som är en progressiv röst i samhällsdebatten sedan 1980.

Emottagna donationer under 2022:

- Kvinnors byggforum
- Charlotte Holst
- Månsson Dahlbäck Arkitektkontor
- Olof Thunström
- Naturvårdsbyrån
- Tage Hertzell
- Gert Wingårdh

Stora delar av samlingen är idag okatalogiserade vilket gör det svårt att sammanfatta samlingen. Inför den nya samlingsutställning pågår en omfattande inventering och

research i samlingen vilken genomförs av museets intendent. Inventeringen har synliggjort material som tidigare varit otillgängligt och resulterat i en större förståelse för vilka luckor som finns i samlingen. En mer fördjupad research inom specifika ämnesområden pågår inom projektet med gästforskare. (Se mer information under kapitel 3 Forsknings- och utvecklingsinsatser.)

ArkDes har genomfört ett inventeringsprojekt där stora delar av det okatalogiserade materialet gått igenom och förtecknats. Under projektet förtecknades samlingar från arkitekterna Léonie Geisendorf, Erik Asmussen, Chet Kanra, Bengt Lindroos, Gunnar Leche, Sigurd Lewerentz, Judith Turner och Stig von Huth.

Ca 9 000 ritningar, 30 000 handlingar, 400 föremål och 900 foton ordnades och förtecknades.

Arbetet omfattade:

- Antal ordnade handlingslådor: 343
- Antal ordnade mappar: 146
- Antal ordnade fotolådor: 93
- Antal ordnade modellådor: 58
- Antal ordnade rullar: 36

Léonie Geisendorfs samling tillhör den mest omfattande i inventeringsprojektet och arbetet har möjliggjort en mer överskådlig och detaljerad bild av materialet. Detta underlättar i sin tur forskning rörande arkitektens arbete och verk, som kommer att tas till vara på i en djupdykande utställning i den kommande samlingsutställningen.

2.3 Förmedling av samlingarna

ArkDes samlingarna tillgängliggörs till allmänheten genom utställningar (se mer under 1.3 Utställningar), forskarservice och i olika form som digitala resurser (se mer under 2.5 Digitalisering av kulturarv och utveckling av digitala tjänster).

I samarbete med Konstfack inledde ArkDes ett arbete med studenter från sektionen Inredningsarkitektur och möbeldesign, som en del av kursen *Representation och kommunikation*. Eleverna fick möjlighet att tolka ritningar från ArkDes samlingar genom att skapa egna ritningar. Målet var att diskutera hur material i samlingarna kan användas som ett referensbibliotek för att hitta sitt eget arkitektoniska språk. Samarbetet avslutades med en slutkritik i en av museets utställningssalar där studenternas tolkningar presenterades tillsammans med originalritningarna.

För att förmedla nyupptäckt material på ett lättillgängligt sätt och för att nå ut till fler startades år 2018 instagramkontot *@arkdes_collections*. Det har resulterat i att ArkDes når ut till en bred och internationell publik. Vid årets slut hade kontot 9 360 följare, vilket är en ökning med 9,5 procent sedan förra året. Det som publiceras är digitaliserade föremål ur samlingarna. Urvalet har, i så stor utsträckning som möjligt, en koppling till det som händer på museet som utställningar, program och boksläpp. Som ett smakprov inför den nya samlingsutställningen presenterades under sommaren ett föremål per årtionde mellan åren 1850 – 2000.

ArkDes producerade vidare två poddavsnitt i samarbetet med podcasterna *Finrummet och Själens Standard*, som dels var en samtalspanel om arkitektur, dels en inblick i forskning kopplad till museets nya samlingsutställning.

Samlingarna förmedlas även genom utlån till andra museer, där de utlånade verken ingår i deras utställningar. ArkDes samlingar lånades ut till utställningar på Nationalmuseum, Sofiero slott och Skissernas museum i Lund.

2.4 Forskarservice

ArkDes forskarservice är en välanvänd resurs för allmänheten för att ta del av specifika delar av samlingarna. Forskarservice kontaktas till lika delar av arkitekter, studenter och akademiska lärare och allmänintresserade besökare. Frågorna kan röra renoverings-, ombyggnads- eller utbyggnadsprojekt, att hitta material till publikationer eller vara av akademiskt intresse.

259 forskarbesök togs emot på plats och 323 förfrågningar inkom via mejl. Fyra tillfällen för forskarservice fick ställas in från oktober till december, på grund av en trasig hiss. Det innebär att 18 planerade forskarbesök uteblev.

Tabell 2.1 Forskarservice

	2022	2021	2020
Antal besökare i Forskarservice	259	183	252
Antal forskarförfrågningar via mail	323	490	425
Antal bildbeställningar	395	237	239

2.5 Digitalisering av kulturarv och utveckling av digitala tjänster

Återrapportering Digitalisering av kulturarv och utveckling av digitala tjänster

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Statens centrum för arkitektur och design ska redovisa resultat av arbetet med digitalisering av myndighetens samlingar och den digitala förmedlingen av verksamheten. Av redovisningen ska framgå; samlingarnas storlek, inklusive årets tillväxt, hur stort antal och andel av samlingarna som är digital, varav andelen som är digitalt tillgänglig t.ex. i egna produktioner eller för vidareutnyttjande av andra aktörer. Vidare ska framgå kostnaderna för såväl digitalisering som digital förmedling och hur stor del av resultatet som härrör från den medelsförstärkning för ändamålet som myndigheten har tilldelats.

Kostnader för digitalisering och digital förmedling

Mot bakgrund av att digitaliseringsverksamheten på ArkDes har varit begränsat så härrör resultaten för digitalisering och digital förmedling som redovisas i detta avsnitt till största del från medelsförstärkning för ändamålet som myndigheten har tilldelats inom ramen för förvaltningsanslaget.

Det specifika redovisningskravet om kostnader för digitalisering och digital förmedling kom med regleringsbrevet för 2022. Innan dess har ArkDes inte specificerat kostnaderna för digitalisering och digital förmedling i sin helhet. Digitaliseringsverksamheten på ArkDes har före år 2022 varit begränsat till externa fotobeställningar och digitaliseringen av Sune Sundahls fotosamling.

Tabell 2.2 Kostnader för digitalisering, tkr

	2022
Kostnader för digitalisering – personalkostnader	1 100
Kostnader för digital förmedling – personalkostnader	159
Övriga kostnader	312
Totalt	1 571

Digitalisering av kulturarv och utveckling av digitala tjänster

Digitaliseringen av samlingarna delas in i löpande digitalisering genom interna och externa beställningar av högupplösta digitala bilder och i strategisk digitalisering inom specifika projekt. ArkDes digitaliserade samlingar tillgängliggörs via ArkDes hemsida, kulturarvsportalen *Digitalt Museum* samt i den europeiska kulturarvsportalen *Europeana*.

Till den strategiska digitaliseringen hör konverteringen av ca 50 000 glasplåtar som ingår i fotografen Sune Sundahls samling. Projektet har pågått sedan år 2018.

Hittills har 43 935 glasplåtar digitaliserats, varav 38 550 finns tillgängliga via *Digitalt museum*.

Under året har ArkDes påbörjat digitalisering av fotografen Rolf Hintzes samling samt ett arbete med att tillgängliggöra ett kurerat urval ur Sigurd Lewerentz ritningsarkiv i form av en interaktiv digital visualisering.

ArkDes har återupptagit arbetet med att tillgängliggöra samlingarna på Wikimedia Commons och Wikipedia. I en första etapp har cirka 2 300 fotografier laddats upp. Tillsammans med wikimediarelsens volontärer läggs bilderna in i Wikipediaartiklar. De drygt 400 wikipediasidor som innehåller bilder ur ArkDes samlingar har för närvarande runt 100 000 sidvisningar per månad.

Tillsammans med Stockholms Kvinnohistoriska och Wikimedia Sverige har ArkDes under hösten 2022 arrangerat tre skrivstugor om kvinnor och arkitektur, under vilka ett flertal nya biografiska artiklar om kvinnliga arkitekter publicerats på Wikipedia.

Tabell 2.3 Digitalisering av samlingarna och digital förmedling

Digitalisering	2022	2021	2020
Samlingarnas storlek (ca. antal föremål)	≈ 4 000 000	≈ 4 000 000	≈ 4 000 000
-varav årets tillväxt (ca. antal föremål)	≈ 750	≈ 500	≈ 650
-varav årets tillväxt (antal förvärv)	7	16	6
Antal registrerade poster i samlingsförvaltningssystemet	451 508	ej redovisat	ej redovisat
-varav antalet föremål som finns digitaliserade i form av strukturerat kataloginformation samt tillhörande digital representation. ¹	73 137	ej redovisat	ej redovisat
Andel av samlingarna som är digitaliserade	1,82%	ej redovisat	ej redovisat
Antal poster tillgängliga för allmänheten	217 266	201 190	194 816
varav antal digitaliserade föremål som är digitalt tillgängliga för allmänheten. ²	59 688	44 085	37 963
Andel av samlingarna som är digitalt tillgängliga för vidareutnyttjande	1,49%	1,10%	0,94%
Digital förmedling			
Nedladdningar från Digitalt Museum	14 940	12 620	18 741
Antal sidvisningar Digitalt Museum	138 873	120 443	164 286
Antal bildfiler på Wikimedia Commons	2 305 ³	ej redovisat	ej redovisat
Antal sidvisningar på Wikipedia	≈ 1 000 000 ⁴	ej redovisat	ej redovisat

1. Motsvarar antalet registrerade poster i Primus som innehåller minst en bild.

2. Motsvarar antal poster med nedladdningsbar bild på Digitalt Museum

3. Antal sidvisningar av wikipediasidor som innehåller åtminstone en bild ur ArkDes samlingar. Statistiken mäts månadsvis.

4. Vissa månader saknar mätvärden och har då uppskattats utifrån närliggande månaders faktiska siffror.

Som nämnd ovan är stora delar av samlingarna idag okatalogiserade, varav samlingarnas storlek inte kan redovisas med exakta siffror. ArkDes räknar föremål i samlingarna som digitaliserade när de finns registrerade i samlingsförvaltningssystemet med strukturerade katalogdata samt har minst en digital representation, oftast en digital bild. Skillnaden på andelen av samlingarna som är digitaliserade och andelen av samlingarna som finns tillgängliga för vidareutnyttjande genom andra aktörer beror på begränsningar genom upphovsrättslagen.

ArkDes använder samlingsförvaltningssystemet *Primus* för att registrera och katalogisera samlingarna. Samlingarna är registrerade med varierande noggrannhet. Strax över 450 000 poster är registrerade i *Primus*, varav cirka 217 000 är publikt tillgängliga på plattformen *Digitalt Museum*. Samlingarna på *Digitalt Museum* når drygt 2 800 användare per månad. Det som tillgängliggörs är högupplösta bilder och data i form av katalog- och textinformation, vilka fungerar som auktoriteter för historieskrivande och kunskapsuppbyggnad, även utanför ArkDes verksamhet via webbplatsen *KulturNav*. Genom *KulturNav* kan ArkDes publicera data som länkad öppna data (LOD) för att:

- bygga upp och länka ihop information
- förbättra, administrera och förvalta information och
- publicera och distribuera information.

2.6 ArkDes bibliotek

ArkDes biblioteksbestånd består av en unik blandning av donerade böcker som tillhört arkitekter och inköpt litteratur, där det förstnämnda också utgör en viktig del av ArkDes samlingar. Ambitionen är att vara ett arkitekturbibliotek för alla och att nå ut med text och bild om arkitektur, både på papper och digitalt. Böcker finns i de publika rummen och är tillgängliga via fjärrlån. För att sprida kunskap om arkitektur och design till unga satsade ArkDes bibliotek på att tillhandahålla en variation av böcker för barn på flera håll i byggnaden. Att läsa tillsammans är en populär aktivitet för besökarna.

Tabell 2.4 Antal utlån

	2022	2021	2020
Utlånade böcker (initialt och omlån)	2 064	2 472	3 994
Fjärrlån	145	114	183

Fjärrlån är viktigt för kunskapsförmedling av ArkDes samling och gör biblioteket tillgängligt för hela Sverige, Norden och bibliotek utomlands; i första hand i Europa. ArkDes lånar själv in böcker, för att täcka behovet internt. Forskare och intendenterna på museet behöver ofta litteratur som kompletterar bibliotekets egen inriktning på arkitektur och gestaltad livsmiljö. Biblioteket arbetar också med att erbjuda fördjupning i samband med utställningar. Bibliotekets bestånd utökas kontinuerligt med donationer och inköp.

Tabell 2.5 Antal besök i bibliotek

	2022	2021	2020
Antal besökare	2 479	1 402	1 501
Antal visningar*	10		

* Redovisas även under visningar Publik verksamhet

2.7 Andra aktiviteter

I mars 2022 invaderade Ryssland Ukraina. Sverige ställdes, tillsammans med övriga länder i EU, inför att hantera ett flyktingmottagande. Krishantering, kapacitet och organisering av det svenska flyktingmottagandet aktualiserades. ArkDes gav Hallemar Hejdelind i uppdrag att i en förstudie kartlägga dess fysiska platser och miljöer. I uppdraget ingick även att göra en jämförandeanalys av flyktingmottagandet 2015 med Ukrainasituationen 2022 avseende konsekvenserna av 2015-års flyktingmottagande generellt - och dess arkitektur specifikt. Arbetet tog utgångspunkt i publicerad forskning, offentliga utredningar och rapporter. Det har även genomförts en rad intervjuer av tjänstemän och andra ansvariga för det svenska flyktingmottagandets rum samt platsbesök vid de fastigheter och platser som utgör just det svenska flyktingmottagandets rum. Intervjuer med ansvariga för verksamheten som bedrivs i respektive fastighet har genomförts och redovisas i texterna. Där det varit möjligt presenteras planritningar och situationsbilder. Ett kunskapsseminarium är planerat till våren 2023.

2.8 Analys och bedömningar av verksamhetens resultat och dess utveckling inom samlingar och kunskap

ArkDes samlingar, som är en av de största arkitektursamlingarna i världen, är en ovärderlig kunskaps- och inspirationskälla för myndighetens publik. Intresset från såväl allmänheten som forskare ökar stadigt i takt med att både föremålen i och kunskap om samlingarna tillgängliggörs.

Samlingarnas storlek är en utmaning i sig, som kräver ett långsiktigt arbete över flera decennier, med både fysisk samlingsförvaltning och digitalisering för att öka tillgängligheten för forskare och allmänhet. Även den stora variationen i samlingarna, som spänner från konstnärligt högkvalitativa akvarell över fragila tredimensionella modeller till fragment av korrespondens eller notiser, ställer höga krav på både fysisk och digital samlingsförvaltning och katalogisering.

Den tydliga prioritering av arbetet med samlingarna som inleddes år 2017 har legat till grund till en utveckling av interna arbetssätt och lett till bättre intern kunskap om samlingarna, samlingsförvaltning och digitalisering. Mot bakgrund av att båda områdena har varit eftersatta har ArkDes under 2022 kunnat uppnå mycket snabba och bra resultat, genom strategisk kompetensförstärkning i två nya tillsvidare tjänster: en biträdande enhetschef till intendantsenheten med ansvar för samlingarna och en intendent för digitala samlingar.

De goda resultaten av resursförstärkningen blir bland annat synliga i att myndigheten uppdaterade förvärvspolicyn, att många fler okatalogiserade samlingsdelar har blivit förtecknade och att myndigheten nu på ett mer detaljerat sätt än tidigare kan redovisa antalet digitaliserade föremål. Lärdomarna från inventeringsprojektet kommer att leda både till nya delar i den kommande samlingsutställningen och lägga en grund för rutinerna i en kommande samlingsflytt.

Arbetet med den nya samlingsutställningen har intensifierats och lett till en högre kvalitet av både intern forskning och bättre tillgängliggörande av samlingarna. Både digitalt och fysiskt öppnade ArkDes upp större delar av samlingarna för publiken än tidigare. Årets forskningskonferens om ArkDes samlingar har mötts av stort gensvar från besökare och samarbetspartners, vilket visar att samlingarna som myndigheten förvaltar har en relevans i aktuella diskurser.

Insatserna kring samarbeten med Wikimedia har mötts av större medialt intresse än liknande tidigare insatser på andra museer. Det visar att ArkDes arbete med att tillgängliggöra kunskap om samlingarna i existerande digitala tjänster är i linje med det

prioriterade området digital förmedling, men även att vårt samlingsområde engagerar publiken.

Sammantaget bedöms arbetet med samlingar och kunskap vid ArkDes ha bidragit till att främja intresset för arkitekturens, formens och designens värden.

Att ha tillgång till myndighetens samlingar och kunskap kring dessa stärker människornas möjlighet att på samma villkor delta i debatter om formens och designens betydelse och att känna av individens och kreativitetens vikt för utformningen av världen vi lever i.

Forsknings- och utvecklingsinsatser

3.1 Uppgift

Myndigheten ska verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor. ArkDes forsknings- och utvecklingsinsatser omfattar Praktisknära forskning (se avsnitt 3.2) som sedan 2018 finansieras via anslag 1:4 *Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet* samt Samlingsforskning (se avsnitt 3.3) som finansieras via förvaltningsanslaget. Dessutom bedrivs externfinansierad forskning (se avsnitt 3.4), huvudsakligen finansierat via Vinnova.

-
- Myndigheten ska vara en nationell mötesplats för aktörer inom sitt område
  - Myndigheten ska verka för att de mål som riksdagen har fastställt för arkitektur, formgivning och design uppnås. Myndigheten ska också följa upp politikens genomslag på området och vid behov föreslå åtgärder för att stärka målluppfyllelsen.

Myndigheten ska särskilt

- Samverka på nationell, regional och lokal nivå med andra berörda myndigheter, museer och enskilda aktörer
- Bidra till kunskapen om en hållbar samhällsutveckling
- Följa utvecklingen av arkitektur, form och design och verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor

Ur ArkDes instruktion

3.2 Praktisknära forskning

Åtterrapportering Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet som tilldelats myndigheten för att möjliggöra en forskningsfunktion för gestaltad livsmiljö

Åtterrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Statens centrum för arkitektur och design ska redovisa hur myndigheten har använt och fördelat medlen från anslag 1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet som tilldelats myndigheten för att möjliggöra en forskningsfunktion för gestaltad livsmiljö.

Redovisningen ska omfatta:

- söktryck och beviljandegrad samt vilka strategiska överväganden som legat till grund för användningen och fördelningen av medel,
  - vilka insatser som finansierats av anslaget under året,
  - om och i så fall hur resultat från tidigare insatser har spridits till relevanta målgrupper och tillämpats i praktiken, och
  - en resultatbedömning av genomförda insatser och hur dessa förväntas bidra till kulturområdet avseende gestaltad livsmiljö.
-

Strategiska överväganden som legat till grund för användningen och fördelningen av medel

De medel som tilldelats myndigheten för att möjliggöra en forskningsfunktion för gestaltad livsmiljö har ArkDes fördelat utifrån strategiska överväganden och mål. Det innefattar att öka ArkDes forskningsresurser genom investeringar från aktörer inom området och skapa en livlig, varaktig och praktikbaserad forsknings- och utvecklingsmiljö. Vidare använder myndigheten tilldelade medel för att utveckla myndigheten avseende metodik för uppföljning och utvärdering av genomförda praktisknära insatser utifrån kvalitets- och effektivitetsperspektiv. ArkDes skapar och upprätthåller relationer till andra aktörer inom fältet och verkar för samarbeten med andra organisationer.

ArkDes har ökat - och verkat för att fortsatt utöka - sina resurser för praktisknära forskning genom exempelvis det Vinnovafinansierade projektet *Street Moves*. ArkDes strategi för att skapa en praktikbaserad forsknings- och utvecklingsmiljö utgår till stor del från att verksamhetsområdena arkitektur och design tillförs medel och möjlighet att genom ArkDes öppna utlysningar, eller så kallade *Open Calls*, verka på plats med praktikbaserade forsknings- och utvecklingsprojekt i Sveriges kommuner.

ArkDes har valt att fördela medel för ökad spridningen av två sedan tidigare finansierade projekt från *Open Call 2021* för steg två. Vidare har ArkDes, baserat på tidigare erfarenhet av mindre utlysningar, valt att ingå i två mer omfattande samverkansprojekt med Malmö Stad och Robertsfors kommun. ArkDes lägger stor vikt vid att skapa och upprätthålla relationer med andra organisationer och har skapat förutsättningar för det genom att ingå i samverkansprojekt så som *Visioner i norr* med exempelvis Boverket, Vinnova, Energimyndigheten och Formas. Vidare har myndigheten initierat ett arbete med att utveckla metodik för uppföljning och utvärdering genom att bjuda in två forskare att genomgå ArkDes tidigare arbete med öppna utlysningar och bistå i att ta fram ett effektivt metodstöd för kommande utlysningar och kunskapsutvinning.

Söktryck och beviljandegrad

Söktrycket och intresset för ArkDes öppna utlysningar och för att samverka med myndigheten i öppna utlysningar och samarbeten i Sveriges kommuner är högt. År 2022 har inga beviljanden gjorts. Utlysningen för *Power of Places* stänger i februari 2023 och utlysningen för *För allmänt bruk* stänger 3 april 2023.

Från år 2021 har tidigare redovisats att *En ny estetik för det allmänna – föreläsningar och workshop* hade 132 ansökningar varav 5 projekt finansierades och *Odla Torg del 2 – Torghandboken* hade 132 ansökningar, varav 5 projekt finansierades. ArkDes beviljandegrad var 100 procent baserat på maxbelopp som angetts i ansökan.

Tabell 3.1 Insatser finansierade av ap. 1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet, tkr

	2022
Open call	1 500
Övriga driftskostnader	302
Konferenser och samverkan*	1 411
Lönekostnader	1 786
Totalt	5 000

* Inom ramen för *Visioner i Norr*, Rådet för hållbara städer m.m.

ArkDes använder det särskilda forskningsanslaget för utvecklingsinsatser för praktikbaserad forskning inom design och arkitektur. Ämnesområdena får genom detta en mer framträdande roll i vårt lands ansträngningar att bygga bättre, mer hållbara städer. ArkDes har som ett led i att vidareutveckla verksamheten samarbetat med två

forskare för kunskapsanalys och metodstöd för kunskapsutvinning avseende *Open Call* 2019 och 2021. Baserat på detta arbete har två uppföljningar av tidiga *Open Calls* initierats samt två nya startats upp som slutredovisas 2023.

Uppföljning av tidigare projekt inom Open Call

En ny estetik för det allmänna – föreläsningar och workshop

I oktober genomförde Ekologigruppen och Warm in the winter – på uppdrag av ArkDes – en workshop gällande samhällsbyggande och gestaltning utifrån ett perspektiv om biologisk mångfald. För att deltagarna skulle få möjlighet att skissa, diskutera och redovisa för varandra var antalet deltagare begränsat till 40 deltagare. Syftet med evenemanget var att sprida och fördjupa den kunskap som tagits fram under projektet *Integrerade gröna typologier* som finansierades via ArkDes *Open Call* 2021. Bland deltagarna fanns representanter från kommuner, myndigheter, fastighetsägare, byggtörer, universitet och arkitektkontor.

Odling Torg del 2 – Torghandboken

Ett av de fem praktiktäna forskningsprojekt som finansierades inom ramen för ArkDes *Open Call* 2021 var *Odling Torg* som genomfördes av Gaia arkitektur i samarbete med klimatdesigner Lisa Maria Enzenhofer och den lokala aktören Återbruket Klippen. Projektet utspelade sig på Sollerön i Mora kommun och syftade till att undersöka om och hur ett torg skulle kunna skapas i ortens centrum tillsammans med lokala fastighetsägare, boende och sockenförening. *Odling Torg del 2 – Torghandboken* syftar till att omhänderta och vidareutveckla de lärdomar som utvecklades under *Odling Torg*. I handboken beskrivs metoder för hur gemensamma rum kan gestaltas på landsbygden – både av offentliga aktörer och av lokalsamhälle. *Torghandboken* färdigställs under 2023.

Power of Places

Power of Places är ett projekt som sker i samarbete med Malmö Stad, med stöd av Malmö Förskönings- och Planteringsförening. Syftet är att utforska och utveckla arbetssätt och metoder som innebär att befintliga resurser och befintlig kunskap tas tillvara i utveckling och förvaltning av gemensamma miljöer. Via en gemensam utlysning involveras två tvärdisciplinära team som kan inventera, skissa och utveckla fullskaliga prototyper i varsin stadsdel – Rosengård och Nyhamnen. Teamen stötts av en expertgrupp bestående av praktiker och forskare. Projektet äger rum i samband med Malmö stads samarbete med Köpenhamns kommun som utnämns till *Arkitektur-huvudstad 2023* av Unesco. Projektet initierades 2022 och avslutas i slutet av 2023.

För allmänt bruk

I projektet *För allmänt bruk* samarbetar ArkDes med Robertsfors kommun och Riksantikvarieämbetet. Projektet syftar till att utforska metoder och praktiker för hur det gemensamma kulturarvet kan förvaltas och utvecklas långsiktigt för att stärka lokalsamhället och lokala värden. Teamet stötts av en expertgrupp bestående av forskare och praktiker. Projektet initierades under 2022 och avslutas i slutet av 2023.

Tabell 3.2 Praktiktäna forskningsprojekt

Praktiktäna forskningsprojekt	Dnr.
En ny estetik för det allmänna	AM2020-104-27
Odling torg 2 – Torghandboken	AM2020-104-28
Metodstöd för Think Tanks praktiktäna forskning	AM2022-269
Power of Places	AM2022-140
För allmänt bruk	AM2022-167
Visioner i norr *	AM2022-67
Visioner i norr *	AM2022-16

* Visioner i norr är beskrivna i text under avsnitt Gestaltad livsmiljö (se avsnitt 5.2)

3.3 Samlingsforskning

En bärande tanke med ArkDes forskarmiljö utgår från ArkDes unika förutsättningar, där samlingar, bibliotek, det publika mötet och forskningens två ben, den samlingsrelaterade och den praktikinära forskningen, kan samverka till en dynamisk helhet. Samlingsforskningen vid ArkDes har flera inriktningar:

- Samlingsförvaltande i relation till forskningens infrastruktur, forskningsinitiering och tillgänglighet
- Kunskapsuppbyggnad och vetenskaplig bearbetning av samlingarna
- Forskning med bäring på nyförvärv, publikationer och utställningar

I forskningspolicyn konstaterades år 2019 att de föreligger ett akut behov av att skapa en ny samlingsutställning baserat på det kulturarv som myndigheten förvaltar. Det är den historiska forskning som ska ligga till grund för besluten som fattas kring vad ArkDes vill berätta och på vilket vis.

För att kunna inkludera fler röster och berättelser i den nya samlingsutställningen har myndigheten utlyst tidsbegränsade forskningsprojekt för externa forskare. Gästforskarna anlätades i en utslagsgivande rekryteringsprocess där varje forskare har ansökt med ett projekt som är en djupgående forskning i myndighetens samlingar. 43 ansökningar har inkommit och fyra projekt har tillsatts.

Gästforskarnas arbete utgår från sökningar, analyser och reflektioner om en specifik samling eller flera samlingar som utöver ritningar, skisser, modeller, handlingar och foto även inkluderar tidningsupplagor och böcker från ArkDes biblioteksmagasin. Under forskningsprocessen genomförs seminarier cirka en gång var tredje vecka för att utveckla och förbättra resultatet. Gästforskarna presenterade sina forskningsprojekt vid den publika forskningskonferens *Hemmet, kollektivet och radikal modernism* i december.

I samband med avslutningen av utställningen *Sigurd Lewerentz: Dödens och Livets Arkitekt* anordnade museen en forskningskonferens för att uppmärksamma forskningen om Lewerentz som ägt rum utanför ArkDes. Genom konferensen skapades ett forum där akademiker och forskare fick möjlighet att ta del av varandras forskning och knyta nya kontakter. För att nå ut till en större publik arrangerades konferens både på plats och digitalt.

Tabell 3.3 Nya projekt samlingsforskning

Forskningsprojekt	Dnr.
Research kring frågor relaterade till tidskriften Hem i Sverige mellan perioden 1944 och 1967	AM2022-101
Research relaterade till Internationella och transnationella arkitekturprojekt ur ArkDes samlingar	AM2022-101
Research av kritiska motberättelser och läsningar av den svenska välfärdsstatens arkitektur	AM2022-101
Research kring feministiska aktivistgrupper i arkitekturområdet 1960-1990	AM2022-101

3.4 Externfinansierade forsknings- och utvecklingsinsatser

Street Moves 2

Projektet *Street Moves* är ett till stor del Vinnovafinansierat projekt som leds av ArkDes. I *Street Moves 2* leder kommunerna själva de lokala projekten och handlar upp designkompetens för att utveckla en lokal gata. ArkDes bistår med koordinering, designstöd, övergripande projektledning och kunskapsinsamling. *Street Moves 2* startade i september 2021. ArkDes har arbetat aktivt med fem kommuner i arbetet Helsingborg, Göteborg, Umeå, Hultsfred och Härnösand. Genom att bygga tillfälliga prototyper på plats i kommuner arbetar ArkDes aktivt och konkret med designens roll i att inkludera berörda behovsägare, privata aktörer och medborgare i utformningen av

våra gemensamma livsmiljöer och en inkluderande samhällsutveckling. Under perioden mars – maj gjordes en öppen utlysning för designers och arkitekter där 65 team ansökte om att bli ett av tre designteam att få arbeta med *Street Moves*.

ArkDes projekt *Street Moves* är ett exempel på hur kommuner, med hjälp av design, har möjlighet att utveckla lärande som är relevant för omställningsarbetet.

Utifrån de mätningar som gjorts bedöms mottagandet som övervägande positivt baserat på mätningar från Umeå och Göteborg samt utifrån kommunernas interna utvärderingar. Dessa påvisar att processerna har lett till ökad kunskap om mångfunktionella gaturum samt hur design kan användas som ett verktyg internt för omställningsarbete.

ArkDes bedömer att resultatet är kritiskt för omställningsarbetet, särskilt som missionsdriven innovation, så som *Street Moves* ingår i, förväntas vara centrala arbetssätt framöver, bland annat på EU-nivå och *New European Bauhaus*, men också för fortsatt arbete enligt verksamhetsplan för Rådet för Hållbara Städer.

3.5 Analys och bedömningar av resultat och dess utveckling för verksamheten inom forsknings- och utvecklingsinsatser

ArkDes forskarmiljö vilar på två ben, den samlingsrelaterade och den praktisknära forskningen, som tillsammans samverkar till en dynamisk helhet.

Det stora samhällsutmaningarna kopplat till omställning har placerat arkitektur och design i en central position. Exempelvis har EU lanserat *The New European Bauhaus* som ett direkt svar på EU:s *Green Deal*. De stora forskningsfinansiärerna, Formas och Vinnova, leder arbetet mot arbetsmetoder där designprocesser står i centrum. Medel och kompetens från ArkDes bidrar till att öka kunskapen om *Sveriges politik för gestaltad livsmiljö* både nationellt och internationellt. Projektet *Visioner i norr* listats som ett gott exempel i EU:s rapportering kring initiativet.

ArkDes ser utmaningen, men också möjligheten, i omfattningen av *Politik för gestaltad livsmiljö* och de behov som kommuner och regioner aviserar avseende processtöd och goda exempel för vidare arbete och utveckling inom området. Vi är stolta över att – i enlighet med myndighetens strategi – ha kunnat prioritera samarbeten med kommuner, ideella organisationer andra myndigheter, för att sammantaget öka de resurser som allokeras till myndighetens praktisknära forskning.

ArkDes har, genom den av de fyra myndigheterna framtagna internutbildningen, utbildat hela myndighetens personal i *Politik för gestaltad livsmiljö*. Myndigheten har även utvecklat kunskapsinhämtande ur både tidigare finansierade och genomförda projekt samt pågående praktisknära forskningsprojekt, genom att arbeta internt med metodutveckling för kunskapsinhämtning och förmedling.

Den samlingsrelaterade forskningen har drivits först och främst av planerna på att öppna en ny forskningsunderbyggd samlingsutställning under nästa år. Den interna beforskningen av samlingarna har intensifierats och bidragit till ökad kunskap om samlingarna. För andra året i rad har ArkDes utlyst gästforskarplatser som i år möttes av ett stort söktryck både i Sverige och internationellt. Fyra projekt har genomförts som bidrar till kunskapsbanken som den nya samlingsutställningen kommer att vila på.

Utöver dessa resultat har ArkDes stöttat andras forskning genom forskarservice, där hälften av besöken sker i samarbete med högskolor som introducerar framtida forskare för samlingarna som myndigheten tillhandahåller.

Sammantaget bedöms att ArkDes ha gett viktiga bidrag till kunskapsspridning av både *Politik för Gestaltad livsmiljö* och om myndighetens samlingar genom ett antal

aktiviteter riktat till akademien, bransch, kommun, region, stat och allmänhet. Under årskonferensen i *Gestaltad livsmiljö* bidrog myndigheten till kunskapsspridning av målen i Agenda 2030.

Genom strategisk utveckling av konferensformat har ArkDes under 2022 kunnat arrangera två internationellt framgångsrika forskningssymposier som fokuserade på myndighetens samlingar, symposiet i anslutning till utställningen *Sigurd Lewerentz: Dödens och Livets Arkitekt* och forskningskonferensen i anslutning med gästforskarprojekten, *Hemmet, kollektivet och radikal modernism*.

ArkDes har vidare stöttat flera svenska kommuner i arbetet med god gestaltad livsmiljö, utveckling och förvaltning. I synnerhet genom *Visioner; i norr*, som en del av ArkDes aktiva medverkan i Rådet för hållbara städer. Myndigheten har under det gångna året axlat ansvaret som det nationella centret och upprättat ett regionalt nodnätverk. ArkDes har, genom att agera på plats i ett antal svenska kommuner, genomfört och upprättat ett antal praktisknära forskningsprojekt i syfte att verka för god gestaltning, aktiva kulturhistoriska miljöer samt inkluderande samhällsutveckling i enlighet med Politik för gestaltad livsmiljö.

Sammantaget bedöms arbetet inom forsknings och utvecklingsinsatser vid ArkDes ha bidragit till att stärka arkitekturens, formens och designens ställning i samhället. Genom att ArkDes forskarmiljö vilar på två ben, den samlingsrelaterade och den praktisknära forskningen, skapas en dynamisk och samverkande helhet. ArkDes bedömning är att vi har gett viktiga bidrag till kunskapsspridning av både Politik för Gestaltad livsmiljö och om myndighetens samlingar genom ett antal aktiviteter riktat till akademien, bransch, kommun, region, stat och allmänhet. ArkDes är en efterfrågad samarbetspart inom så olika områden som akademien, internationella museer och i lokala kommuner.

Medarbetare och kompetensförsörjning

4.1 Medarbetare

Tabell 4.1 Antalet anställda

	2022			2021			2020		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Medelantal anställda	30	12	42	23	12	35	26	13	39
Tillsvidareanställda	16	7	23			26,5			26
Visstidsanställda	7	3	10			4,5			7
Årsarbetskrafter	22	10	32			31			33

Medelantalet anställda vid ArkDes har ökat från 35 (2021) till 42 (2022). En satsning på mötet med besökaren har genomförts och fyra personer har rekryterats för att guida besökarna rätt, göra visningar och genomföra workshops. Därmed har också den del av ArkDes avtal med Moderna Museet om köp av värdtjänster minskat.

Två kompetenser inom de prioriterade områdena samlingsförvaltning och digitalisering har tillsvidareanställts. Myndigheten har dessutom ytterligare förstärkt de administrativa processerna med en enskild tjänst som registrator, en tjänst som tidigare var delad.

Tre tillsvidareanställda medarbetare har gått vidare till nya arbeten och kompetenta efterträdare har rekryterats. Ett antal tidsbegränsade anställningar har löpt ut och avslutats enligt avtal.

Åtta praktikanter från högskola, KY, Erasmus, Korta vägen och Praktik i staten har under olika perioder bidragit till verksamheten under handledning av de anställda.

4.2 Kompetensförsörjning

ArkDes har satsat både på gemensam kompetensutveckling och enskild. Hela personalstyrkan gjorde i juni ett studiebesök i Oslo för att besöka de nyöppnade Nasjonalmuseet och Munchmuseet samt Deichman Bjørvika Library och DOGA. Tillsammans med Boverket, Riksantikvarieämbetet och Statens konstråd tog ArkDes fram en utbildning inom *gestaltad livsmiljö* för alla anställda inom myndigheterna. ArkDes personal genomgick under våren utbildningen under en gemensam heldag. Under hösten genomfördes ett internat under två dagar för processledd verksamhetsplanering. Fyra av fem enheter gjorde gemensamma studiebesök och resor till Helsingfors, Köpenhamn och Lund för kompetensutveckling inom arkitektur och design.

För att möta verksamhetens krav har enskilda personer på enheten för utställningsproduktion fått utbildning i strategisk projektledning och upphovsrätt. Den administrativa enheten har utbildats i informationssäkerhet, offentlig upphandling samt avtalsförvaltning. Samtliga fyra nya enhetschefer har gått Arbetsgivarverkets utbildning *Chef i staten*.

4.3 Arbetsmiljö

Under året har ett omfattande arbetet med den systematiska arbetsmiljön utvecklats. Årshjul, policys, riktlinjer, mallar och rutiner har tagits fram i samverkan med arbetstagarorganisationerna.

4.4 Sjukfrånvaro

I tabellen nedan redovisas de anställdas sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden, fördelat på kön och ålder

Tabell 4.2 Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid

	2022	2021	2020
Total sjukfrånvaro	7,9	5,1	5,9
Andel 60 dagar eller mer	71	65	64
Kvinnors sjukfrånvaro	10,6	6,9	8,1
Mäns sjukfrånvaro	1,6	1,7	1,9
Sjukfrånvaro åldersgrupp 29 år eller yngre*	-	-	-
Sjukfrånvaro åldersgrupp 30–49 år	9,3	5,9	7,9
Sjukfrånvaro åldersgrupp 50 år och äldre	6,8	0,6	1,1

*Sjukfrånvaro för anställda <29 år lämnas inte eftersom antalet i gruppen är under tio personer

Sjukfrånvaron har ökat till 7,9 procent från 5,1 procent (2021). Ökningen kan till del förklaras i individärendena med längre sjukskrivning. Under året har myndighetens långtidssjukskrivna varit kvinnor. Utöver detta kan den ökade sjukfrånvaron förklaras av en återgång till arbetsplatsen efter pandemin och att medarbetare i högre utsträckning sjukanmäler sig, istället för att arbeta hemifrån trots sjukdom. Myndigheten följer detta noga framgent.

Övriga återrapportering

5.1 Lokalkostnader

Återrapportering av lokalkostnader

Återrapporteringskrav från regleringsbrevet:

Statens centrum för arkitektur och design ska i årsredovisningen specificera myndighetens totala lokalkostnader för 2022 enligt följande fördelning

- hyra.*
- el och uppvärmning.*
- reparationer och underhåll.*
- övriga driftskostnader.*

Om myndigheten har fler än en hyresvärd ska kostnaderna fördelas per hyresvärd.

ArkDes lokalkostnader har ökat främst inom lokalhyra, övriga lokalkostnader samt el och uppvärmning.

Tabell 5.1 Lokalkostnader

Lokalkostnader, tkr	2022	2021	2020
Hyra lokaler	15 723	15 250	15 122
El och uppvärmning	485	302	274
Reparationer och underhåll	59	30	349
Övriga lokalkostnader	1 587	1 094	87
Summa totalt	17 854	16 677	15 832

Lokalhyran har ökat på grund av indexuppräknning i enlighet med avtalet. Övriga lokalkostnader avser städning, vilket har ökat sedan restriktionerna togs bort. Återvändandet av besökarna och utökningen inom personalgruppen medförde att städningens frekvensen ändrades. Kostnader för el och uppvärmning har ökat på grund av förhöjda elpriser.

5.2 Gestaltad livsmiljö

Återrapportering Gestaltad livsmiljö

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Statens centrum för arkitektur och design ska redovisa genomförda insatser och resultat i arbetet med genomförandet av politiken för gestaltad livsmiljö (prop. 2017/18: bet.2017/18: CKrU1, rskr. 2017/18:316). Redovisningen ska omfatta insatser och resultat som uppnåtts i den egna verksamheten samt inom ramen för samverkan med Boverket, Riksantikvarieämbetet och Statens konstråd. Vidare ska myndigheten redovisa hur den egna verksamhetens olika delar, av relevans för den gestaltade livsmiljön, tillvaratagits genomförandet av politiken.

Det nationella målet för arkitektur, form och design lyder: "Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön." (Prop. 2017/18:110)

ArkDes uppdrag inom *Gestaltad livsmiljö* organiseras genom en rad aktiviteter både på plats på ArkDes och ute i Sveriges kommuner. Det sker i nära samverkan inom Rådet för hållbara städer samt igenom myndighetssamordning för *Gestaltad Livsmiljö*. Myndigheten verkar genom pedagogik, förmedling, debatt och utvecklingsinsatser via praktisknära forskning, som sätter arkitekturen och designen i centrum och skapar en attraktiv arena för flertalet målgrupper. ArkDes har en unik förutsättning genom sin publika arena på plats på Skeppsholmen, men även verksamhet över hela landet att nå ut till flertalet målgrupper. I verksamheten inom *Gestaltad livsmiljö* bidrar ArkDes alla verksamhetsgrenar och alla organisatoriska enheter.

ArkDes uppföljning av *politiken för gestaltad livsmiljö* ska återrapporteras en gång per år. I år har rapporteringen flyttats till februari 2023.

Ett internt arbete har genomförts i syfte att ytterligare stärka förmedlingsarbetet och förtydliga kopplingen mellan utställningar och samlingar om området *Gestaltad livsmiljö* i den utåtriktade verksamheten. Till exempel har samtliga i personalen genomgått en utbildning som har utformats gemensamt av de fyra myndigheter som ansvarar för den nationella politiken, d.v.s. ArkDes, Boverket, Riksantikvarieämbetet och Statens konstråd. Syftet var att respektive myndighet ska få förståelse för målet med politik för gestaltad livsmiljö, hur myndigheternas arbete kan påverka politikområdet och hur vi kan samverka mellan myndigheterna.

Övrigt samarbete och samverkan inom området *Gestaltad livsmiljö* som kan lyftas fram är:

- Överintendenten deltar i Rådet för hållbara städers styrgrupp samt enhetschef i expertnätverket.
- Samarbete enligt gemensam verksamhetsplan för mellan myndigheterna Boverket, Riksantikvarieämbetet och Statens konstråd.
- Ett myndighetsgemensamt kommunikationsnätverk
- En årligen återkommande heldagskonferens
- *Strålkastaren* – en myndighetsövergripande nomineringsprocess som syftar till att uppmärksamma initiativ som arbetar på ett förebildligt sätt med den nationella politiken.

Årlig konferens

Sedan 2020 arrangerar Boverket, Riksantikvarieämbetet, ArkDes och Statens konstråd tillsammans en årlig konferens om *Gestaltad livsmiljö* som en del av samarbetet mellan myndigheterna. Årets konferens behandlade frågor om värden och kvaliteter i våra gestaltade miljöer som är betydelsefulla att bevara och utveckla vid stora utmaningar som väpnad konflikt, klimatförändringar, hotat kulturarv, resurshushållning, ohälsa. Årets *strålkastare* utdelades efter den myndighetsgemensamma nomineringsprocessen. På plats på ArkDes var 252 personer anmälda samt 1 381 anmälda att delta via livesändning. Målgrupp var offentlig- och privat sektor samt akademi över hela landet. Konferensen genererade deltagande från samtliga län i Sverige och sektorerna kommunal, statlig, privat, regional och akademi var representerade.

Samordning i regionala nätverksnoder

I enlighet med uppdraget och den myndighetsövergripande samordningen av *Politik för gestaltad livsmiljö* ansvarar ArkDes för samordning av regionala nätverksnoder. Med start i maj påbörjades uppbyggandet av ett nationellt nätverk med kontaktpersoner

från Sveriges regioner. Målet var att börja bygga ett nätverk som omfattade alla 21 regioner. Syftet med nätverket är att tillskapa ett forum för att samordna och kartlägga förväntningar, behov, utmaningar och möjligheter kopplat till politiken för *Gestaltad livsmiljö*. Så även att följa genomslaget av politiken nationellt, regionalt och lokalt i enskilda kommuner. Nätverket ska även utgöra ett viktigt verktyg för utveckling av området samt stärka utbytet mellan de respektive regionala nätverken och skapa samverkan mellan enskilda projekt i olika delar av landet. Representanter från myndigheterna Riksantikvarieämbetet, Boverket och Statens konstråd deltar. Fyra möten genomfördes under året. Nätverket är nu etablerat och har antagit uppgiften att kontinuerligt följa utvecklingen och framhålla goda exempel inom politiken för *Gestaltad livsmiljö*. Till dags dato har 20 av 21 av landets regioner anslutit sig till nätverket. Utöver detta har ArkDes medverkat i samtal och workshops för att bistå utvecklingen av *Form Designcenter norr* i Skellefteå.

Remisser och yttranden

Under 2022 har ArkDes yttrat sig över tre remisser som kopplar till uppdraget *Gestaltad livsmiljö*. (Promemorian: *Insatser på plan- och byggområdet med anledning av invasionen av Ukraina, Sänk tröskeln till en god bostad*, SOU 2022:14, *Kreativa Sverige! Nationell Strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher* SOU 2022:44).

Aktiviteter inom: Rådet för hållbara städer

- ArkDes bidrog i sammanställningen i förslaget till *Ny strategi för levande städer* som både behandlar sakområden och strukturer för genomförande genom synkroniserade mål, dvs globala hållbarhetsmål, gestaltad livsmiljö, miljömål.
- ArkDes arrangerade en session på temat *Att testa sig fram – designprocessen som verktyg för levande gator och gemensamma platser* samt en session om *Gestaltad livsmiljö – ny forskning om konstnärliga och kulturhistoriska perspektiv i hållbart samhällsbyggande gestaltad livsmiljö*.
- ArkDes har som en del av Rådet för hållbara städer har deltagit ansökan för att *Driva plattform för samverkan och erfarenhetsutbyte – Tillväxtverket*. Utgångspunkten för samtliga arbetspaket i ansökan är behoven hos projekten inom nationella regionalfondsprogrammet för hållbar urban utveckling.
- ArkDes deltog i Boverkets referensgrupp för sammanställandet av en vägledning om barnkonventionen i fysisk planering och stadsutveckling vägledningen publiceras på *PBL Kunskapsbanken*.
- *Visioner i norr*; ett samverkansprojekt som involverade fem myndigheter (ArkDes, Boverket, Vinnova, Energimyndigheten och Formas) samt sex kommuner i Norrbotten och Västerbotten (Umeå, Luleå, Boden, Kiruna, Gällivare och Skellefteå). Syftet med projektet var att involvera tvärdisciplinära team i att utveckla visioner för hur en accelererad samhällsomvandling till följd av stora industriableringar ska kunna ske på ett sätt som är hållbart, inkluderande och estetiskt intressant. Totalt elva team – bestående av sammanlagt 77 personer – var på plats i de olika kommunerna under tre skissdagar. ArkDes deltog på plats i Gällivare och i Kiruna. Teamens slutgiltiga skisser och projektrapporter presenterades i juni genom ett öppet och kostnadsfritt evenemang på ArkDes Deltagande skedde både på plats och via länk. Evenemanget hade totalt 426 anmällda. ArkDes deltar nu i pågående planering och utformning av *Visioner i norr 2*.

Kommunikation

I ArkDes arbetar med att bygga upp och sprida kunskap inom politikområdet *Gestaltad livsmiljö*. Dels genom varumärkesarbete, dels genom att ArkDes arbetat med spridningen av lärdomar och resultat inom *Street Moves*. Lärdomar och praktik har spridits via ArkDes kanaler och andra medier både i Sverige och utomlands. Processerna i projektet nämns också som ett gott exempel inom rapporten *Design som Utvecklingskraft*. *Street Moves* är också omskrivet i Vinnovas – *Missions Playbook*.

Andra nätverk

I en målgruppsanalys år 2021 identifierade ArkDes behovet av vidareutveckling av nätverk inom forskning, näringsliv och kommuner. ArkDes deltar också i andras nätverk:

- *Akademinitätverket* som är Boverkets initiativ för en strategisk och kontinuerlig dialog med akademi,
- *IQ samhällsbyggnad*, där ArkDes ingår i en strategisk grupp för attraktiva livsmiljöer.
- *Nordic Platform for Design and Architecture*. Plattformen är under uppbyggnad och består av publika institutioner i Norden som samarbetar för arkitektur och design. Medverkande är bland annat Dansk Designcenter, DAC, DOGA, Archinfo, Designforum Finland samt Iceland Design and Architecture.

Andra aktiviteter

Medarbetarna på ArkDes har under 2022 blivit inbjudna att hålla föredrag och föreläsningar i flera olika sammanhang på teman som berör uppdraget *Politik för gestaltad livsmiljö*. Målgrupperna vid dessa tillfällen har främst varit tjänstepersoner och politiker vid kommuner, regioner, länsstyrelser, statliga nationella myndigheter och departement, men även privata aktörer och akademi. Exempelvis hölls föreläsningar så som: *Nationell politik för Gestaltad Livsmiljö* vid Chalmers, föredrag för Sveriges kommuner och regioner på ArkDes. Presentationer av projektet *Street Moves* har genomförts i Umeå, för kommuner i region Östergötland, i Härnösand och Hultsfred för deltagare under *Kollektivtrafikdagen*, samt tillsammans med Drive Sweden.

5.3 Kultur i hela landet

Återrapportering Kultur i hela landet

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Statens centrum för arkitektur och design ska, med utgångspunkt i 11§ museilagen (2017:563), redovisa myndighetens insatser och resultat av arbetet för att kulturen ska komma fler till del i hela landet.

Uppdraget är att med utgångspunkt i 11 § museilagen (2017:563), redovisa myndighetens insatser och resultat av arbetet för att kulturen ska komma fler till del i hela landet. I den policy som togs fram under 2021 identifierades tre fokusområden: *Rikstäckande samarbetsnätverk*, *Digital förmedling av ArkDes verksamhet* och *Innehållets relevans för hela landet*.

ArkDes har genomfört ett flertal insatser för att uppfylla dessa; Rikstäckande samarbetsnätverk har etablerats genom arbetet med moderna inom området *Gestaltad livsmiljö* (se avsnitt 5.2).

Digitala satsningar (se avsnitt 1.5, Digitala fokusprojekt och digital räckvidd) har varit en prioritet. *Innehållets relevans för hela landet* har varit en prioriterad fråga och vid den årliga konferensen inom *Gestaltad livsmiljö* fanns deltagare från alla landets län representerade.

5.4 Informationssäkerhet

Återrapportering Informationssäkerhet

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Statens centrum för arkitektur och design ska övergripande redogöra för myndighetens utvärdering av det egna informationssäkerhetsarbetet genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps verktyg Infosäkkollen.

ArkDes arbetar utifrån rekommendationer och riktlinjer från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, där utgångspunkterna i arbetet med informationssäkerhet är:

- Lagar, förordningar och föreskrifter
- Myndighetens egna krav
- Avtal med leverantörer

Åtgärder som har vidtagits är följande:

- Genomförd utbildning.
- Kartläggning av systemansvariga för myndighetens olika system.
- Påbörjat översyn över vilka program som finns på myndighetens datorer och servrar för att kunna göra en risk- och hotbildsanalys.
- Infört *Multifaktorautentisering* (MFA) som ger ytterligare ett skyddslager i inloggningsprocessen.
- Sett över och blockerat ip-nummer för att minimera intrångsförsök.
- Implementerat säker utskrift.
- Sett över och infört nya ramverk för att hantera förfalskade domännamn.

Utöver ovanstående punkter har ett antal andra aktiviteter utförts för att öka myndighetens informationssäkerhet. ArkDes arbete med informationssäkerhet är en viktig del av digitaliseringsarbetet och kommer att utvecklas vidare.

5.5 Agenda 2030

Återrapportering av ArkDes bidrag till Agenda 2030

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Myndigheten ska med utgångspunkt i det riksdagsbundna målet för Agenda 2030 redovisa resultat från verksamhet som bidrar till genomförandet av agendan.

Det är betydelsefullt för hela verksamheten på ArkDes att bidra till att uppnå de nationella hållbarhetsmålen och målen inom Agenda 2030. Framför allt är det följande mål inom Agenda 2030 som berör ArkDes verksamhet:

- Mål 3: Hälsa och välbefinnande
- Mål 5: Jämställdhet
- Mål 10: Minskad ojämlikhet
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen
- Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

- Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna
- Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald

Street Moves

Innovationsprojektet *Street Moves* arbetar för att alla Sveriges gator ska bli hållbara hälsosamma och levande. Inkluderande designprocesser har genomförts i fem städer under året och tre städer har lanserat nya prototyper för att minska bilens dominans i staden och öka gatans mångfunktionella potential. Arbetet bidrar till mål 3 om god hälsa och välbefinnande samt mål 5 om jämställdhet, då projektet minskar bilens dominans på gatan samt att designprocesserna bidrar till ett jämlikt deltagande i kommunala processer, mål 11 om säkra, inkluderande och hållbara städer samt mål 13 om att bekämpa klimatförändringarna.

Rådet för hållbara städer

ArkDes är en del av Rådet för hållbara städer vars arbete till stor del syftar till att skapa förutsättningar för att kommuner ska kunna uppfylla delmålen i Agenda 2030 mål 11 – hållbara städer och samhällen. Inom ramen för arbetet kopplat till Rådet för hållbara städer har ArkDes bland annat deltagit i *Mål 11*-veckan – som lyfte perspektiv, strategier och kunskap kopplat till alla delmål i mål 11 – samt i projektet *Visioner i norr*.

Visioner i norr

I de idéskisser som togs fram under projektet *Visioner i norr* berörde de involverade teamen flera av målen i Agenda 2030. Idéskisserna tog bland annat upp perspektiv kring delningsekonomi, hållbara transporter, offentliga rum, klimatanpassning, grönska, ekosystemtjänster och inkludering av utsatta grupper. Framför allt berördes mål 11 om hållbara städer och samhällen men även mål 10 om minskad ojämlikhet, mål 12 om hållbar konsumtion, mål 13 om att bekämpa klimatförändringarna och mål 15 om ekosystem och biologisk mångfald.

Power of Places

Utlysningen *Power of Places* syftar till att utforska arbetssätt och metoder för tillvaratagande av lokala material, lokal kunskap och befintliga resursflöden i utveckling och förvaltning av offentliga miljöer. Här berörs framför allt mål 10.2 då projektet ämnar stärka lokala värden och förbättra lokala förutsättningar på ett sätt som är till gagn för flera socioekonomiska grupper, mål 11 då projektet berör hållbar resurshantering i samhällsbyggandet och mål 12 med anledning av projektets fokus på återbruk av material.

En ny estetik för det allmänna

Under workshopen *En ny estetik för det allmänna* bjöds personer från flera professioner och olika delar av branschen in till ArkDes för att få kunskap om, diskutera och skissa kring möjligheter och utmaningar kopplat till ekosystemtjänster och grönska i stadsutvecklingen. Workshopen berörde framför allt mål 11 och mål 15.

Odling del 2 – Torghandboken

Projektet *Torghandboken* syftar till att utveckla och fördjupa ett projekt som finansierades i ArkDes *Open Call 2021*. I *Torghandboken* presenteras metoder och strategier för att tillskapa nya torg och offentliga platser, med ett särskilt fokus på landsbygds- och glesbygdssamhällen. Projektet berör framför allt mål 11.

För allmänt bruk

För allmänt bruk är en utlysning som syftar till att undersöka hur det gemensamma kulturarvet kan utvecklas och förvaltas på ett sätt som bidrar till långsiktiga värden i lokalsamhället. Projektet berör framför allt mål 11 – hållbara städer och samhällen.

Konferensen Gestaltad Livsmiljö – när allting ställs på sin spets

Under årskonferensen i gestaltad livsmiljö – *konferens 2022: Gestaltad livsmiljö – när allting ställs på sin spets*, presenterades ett flertal goda exempel på hur arkitektur och design bidrar till måluppfyllelsen av de globala hållbarhetsmålen. Inbjudna talare och paneldeltagare bidrog till kunskapsspridning angående flera av målen i Agenda 2030, framför allt mål 10, mål 11, mål 12, mål 13 och mål 15.

5.6 Sammanfattande redovisning av den interna styrningen och kontrollen

ArkDes omfattas inte av *förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll*. Likafullt arbetar ArkDes löpande för att utveckla processen för intern styrning och kontroll. Processen syftar till att säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § *myndighetsförordningen (2007:515)* och att den interna styrning och kontrollen ska vara betryggande.

Utveckling av styrmodell som en grundpelare i den interna miljön

ArkDes har under året tagit fram och beslutat en ny arbetsordning. Beslutsprocesser, ansvarsfördelning och skyldigheter gentemot myndighetsförordningen har utvecklats och förtydligats. Hela personalstyrkan deltog i en ny och förbättrad process för verksamhetsplanering vilken resulterade i tydliga mål för verksamheten och gemensamma prioriteringar. Utvecklingen av digitala arbetsätt har resulterat i gemensam dokumenthantering och snabbare tillgång till gemensamma dokument. Ett uppdaterat intranät stödjer utvecklingen. I syfte att utveckla styrning och uppföljning i myndigheten har ArkDes i slutet av 2022 startat ett arbete med att utforma en styrmodell som omfattar mål- och resultatstyrning av verksamheten. Arbetet ska komplettera den uppföljning som nu sker tertiälvis av budget och vara väl integrerad i ordinarie planerings- och uppföljningsprocess.

Organisering, ledarskap och kompetensutveckling är viktiga delar av den interna miljön

Andra viktiga delar av den interna miljön är organiseringen av verksamheten samt fördelningen av ansvar och befogenheter. ArkDes arbetar löpande med att utveckla medarbetarnas kompetens och ledarskapet, vilket är en viktig förutsättning för en god intern styrning och kontroll, genom att skapa samsyn och en gemensam målbild för vad som är ett önskvärt ledarskap i ArkDes. Samtliga fyra nya enhetschefer har gått Arbetsgivarverkets utbildning *Chef i staten*.

Redovisningsprinciper i resultatredovisningen

ArkDes resultatredovisning utgår ifrån kraven i *förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag*.

Resultatredovisningen inleds med ArkDes samlade bedömning av verksamhetens resultat och presenteras sedan utifrån tre huvudsakliga verksamhetsområden som utgår ifrån det uppdrag som åligger ArkDes:

- Publik verksamhet
- Samlingar och kunskap
- Forsknings- och utvecklingsinsatser

ArkDes har enligt regleringsbrevet för 2022 ett antal mål och återrapporteringskrav. Dessa redovisas under respektive verksamhetsområde som det berör. Återrapporteringskrav som berör flera verksamhetsgrenar redovisas dessa i kapitel 5 ”Övriga återrapportering”.

All OH fördelas till verksamhetsområdena och fördelningsnyckeln utgörs av verksamhetens andel av de totala kostnaderna. *Publik verksamhet* stod för 65 procent, *Samlingar och kunskap* 19 procent samt *Forsknings- och utvecklingsinsatser* 16 procent. Detta innebär att samtliga kostnader för internt stöd, fördelats på verksamhetsgrenarna. OH-kostnaderna omfattar kostnader för ArkDes lokaler, ledning och styrning, IT-drift, ekonomi- och personaladministration etc.

Jämförelsetal

Resultaten redovisas så långt som möjligt i treårsvisa tidsserier. I löptext redovisas i förekommande fall föregående år inom parentes.

Redovisningsprinciper för könsfördelad statistik

ArkDes redovisar inte individbaserad statistik uppdelad på kön, då dataunderlag för detta saknas.

Bedömningar av resultat

För varje verksamhetsgren gör myndigheten en analys och bedömning av verksamhetens resultat och dess inriktning. Dessutom görs inledningsvis en sammanfattning och samlad bedömning av myndighetens samlade resultat.

Underlag för denna bedömning baseras på myndighetens kunskap, kompetens, erfarenhet och professionalitet.

Använda väsentliga resultatmätt:

ArkDes mäter kontinuerligt hur många som tar del av museets innehåll på plats eller digitalt, antal följare i sociala medier och det mediala genomslaget.

Det sker uppföljningar och utvärderingar för olika aktiviteter och samarbeten.

Det kan även mätas hur framgångsrikt ArkDes är genom att se hur stor medial uppmärksamhet verksamheten genererar samt till vilken grad museet beviljas externa forskningsmedel eller annan finansiering.

De statistiska uppgifterna som redovisas innehåller huvudsakligen besökssiffror som visar det totala antalet anläggningsbesök och antal personer som deltagit i programaktiviteter, visningar etc. Deltagare i programaktiviteter räknas manuellt. Statistiken bokförs regelbundet i besöksdatabasen *Blå boken*.

Registrering av anläggningsbesöken sker i samarbete med Moderna Museet. Primärt räknas besökare med hjälp av automatiska kameror som finns placerade i dörrar som besökarna passerar. Den automatiska registreringen innebär att det inte går att urskilja besökare till ArkDes från de som enbart besöker Moderna Museet och tvärtom. I botten ligger ett antagande om att de som besöker Moderna Museet även besöker ArkDes och tvärtom.

För mer specifika undersökningar anlitar ArkDes externa aktörer eller externa källor. Resultatindikatorer som tagit fram redovisas där de finns tillgängliga.

Om tillgängligheten för data

De uppgifter som redovisas hämtas ur ArkDes administrativa system och annan för ändamålet avsedd dokumentation. Data sparas i sju år och finns sammanställda i digitala rapporter.

Finansiell redovisning

Resultaträkning (tkr)	Not	2022	2021
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	70 386	64 309
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	2 526	1 258
Intäkter av bidrag	3	4 204	1 041
Finansiella intäkter	4	118	2
Summa		77 234	66 610
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-28 211	-26 242
Kostnader för lokaler		-17 948	-16 677
Övriga driftkostnader	6	-28 413	-20 826
Finansiella kostnader	7	-63	-33
Avskrivningar och nedskrivningar		-2 599	-2 832
Summa		-77 234	-66 610
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		1 500	1 220
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	8	1 684	0
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	9	0	-531
Lämnade bidrag	10	-3 184	-689
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning (tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	1 913	4 091
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	2 491	1 296
Pågående nyanläggningar	13	1 396	0
Summa		5 800	5 387
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	14	359	0
Summa		359	0
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		38	143
Fordringar hos andra myndigheter	15	2 055	1 123
Övriga kortfristiga fordringar	16	3	20
Summa		2 096	1 286
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	17	1 953	1 609
Upplupna bidragsintäkter	18	0	27
Övriga upplupna intäkter	19	251	92
Summa		2 204	1 728
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	20	303	-1 650
Summa		303	-1 650
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	21	5 802	9 546
Summa		5 802	9 546
Summa tillgångar		16 564	16 298
Kapital och skulder			
Myndighetskapital	22		
Summa		0	0
Avsättningar			
Övriga avsättningar	23	387	333
Summa		387	333
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	24	2 610	5 306
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	25	1 799	1 327
Leverantörsskulder	26	6 033	2 731
Övriga kortfristiga skulder	27	452	355
Summa		10 895	9 720
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	28	2 599	2 327
Oförbrukade bidrag	29	2 684	3 917
Summa		5 283	6 245
Summa kapital och skulder		16 564	16 298

Anslagsredovisning (tkr)							
Anslag	Not	Ingående överförings belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings belopp
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, tros- samfund och fritid							
1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (Ramanslag) ap.1 Statens centrum för arkitek- tur och design	31	11	5 000	-11	5 000	-5 000	0
8:1 Centrala museer: Myndigheter (Ramanslag) ap.7 Statens cen- trum för arkitektur och design	32	1 638	64 944	0	66 582	-66 886	-303
Summa		1 650	69 944	-11	71 582	-71 886	-303

Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusental kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Tilläggsupplysningar Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 50 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Intäkter av avgifter

Intäkter av avgifter enligt § 4 Avgiftsförordningen består av lokalhyra för främst café- och konferenslokaler samt omsättningshyra för caféverksamheten. Intäkter av försäljning av varor avser främst böcker, affischer, vykort m.m.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 20 tkr. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången kan tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Maskiner och tekniska anläggningar
	Möbler
	Basutställningar
	Övriga inventarier

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till 10 år. Nuvarande hyreskontrakt löper till och med 2027-12-31.

Större anskaffningar av likartade tillgångar som uppgår till minst 50 tkr ska betraktas som en anläggningstillgång. En förutsättning är dock att samtliga kriterier för en anläggningstillgång är uppfyllda, att avskrivningstiderna är de samma och att anskaffningstidpunkten är densamma.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Lagret som består av böcker och har värderats till lägsta värdets princip. Lagrets värde har beräknats enligt FIFU-metoden (först in - först ut). Artiklar som enligt myndighetens bedömning inte har något försäljningsvärde har ej tagits med i lagervärdet.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Ersättningar och andra förmåner (tkr)

Ledande befattningshavare	
Kieran Long , Överintendent Icke verkställande direktör i V&A Dundee, Scotland's national design museum	1 196
Bilförmån	3
Övriga skattepliktiga förmåner	1
Rådsledamöter	
Monica Andersson Suppleant i Aktiebolaget Stadsholmen Ledamot i Klimatrådet Ledamot i Rådet för hållbara städer	11
Patrik Faming Inga andra uppdrag	7
Christer Larsson, t.o.m. 30 juni 2022 Ledamot i AB Helastaden	7
Joakim Lyth Ledamot i Acervus AB Ledamot i ursinnet AB Ledamot i Anomaly AB Ledamot i Inframodulen AB	4
Aina Nilsson Ström Ledamot i AJ Postorder AB Ledamot i AJ Produkter AB Ledamot i Aina Nilsson Ström AB	9
Johannes Norlander, t.o.m. 30 juni 2022 Ledamot i Johannes Norlander Arkitektur AB Ledamot i Gestaltaren AB Ledamot i Tallum AB Ledamot i Brutem AB Ledamot i dp jn utveckling AB Suppleant i AB Saxi-Dörren Suppleant i Saxi Sport AB Suppleant i Norly Holdning AB	3
Helena Persson Inga andra uppdrag	11

Noter

Resultaträkning (tkr)

Not 1 Intäkter av anslag	2022	2021
Intäkter av anslag	70 386	64 309
Varav Uo17 1:4 ap.1	3 500	2 694
Varav Uo17 8:1 ap.7	66 780	62 143
Summa	70 386	64 309
Utgifter i anslagsredovisningen	-71 886	-65 557
Saldo	-1 500	-1 248
Saldot består av minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.	0	28
Anslag Uo17 1:4 ap 1. Redovisning i transfereringsavsnittet som medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag.	1 500	1 220
Summa	1 500	1 248

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2022	2021
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen		
Uthyrning av lokaler	412	97
Restaurang-/caféverksamhet	969	0
Försäljning av varor	324	473
Utbildning och konferenser	400	71
Övrigt	21	3
Icke statliga medel, 6 kap 1§ kapitalförsörjningsförordningen		
Sponsorintäkter	0	500
Entréer och visningar	180	113
Övriga intäkter från avgifter och andra ersättningar	220	1
Summa	2 526	1 258

Uthyrning av lokaler avser kunder som nyttjar ArkDes och Moderna Museets konferenslokaler. Intäkter från restaurang-/caféverksamhet avser omsättningshyra baserad på försäljning av lunchmåltider, dryck och fika m.m. Försäljning av varor avser främst böcker, affischer, vykort m.m. Utbildning och konferenser avser de årliga konferenser som myndigheten genomför.

Jämförelsetal för 2021 har korrigerats på grund av felaktig klassificering och ändrad uppställning i not.

Not 3 Intäkter av bidrag	2022	2021
Statliga myndigheter	3 324	871
Nordiska ministerrådet	724	170
Bidrag från övriga, icke statliga	156	0
Summa	4 204	1 041

Externfinansierade projekt som Främjande av hållbara städer och Street Moves 1 har avslutats. Övriga bidragsverksamhet avser gällande Street Moves 2 och Gångbart.

Not 4 Finansiella intäkter	2022	2021
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	105	0
Övriga ränteintäkter	0	0
Övriga finansiella intäkter	12	2
Summa	118	2

Räntesatsen för räntekonto hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 tom 2022-05-02 varit noll. Resterande del av året har ränta beräknats på räntekontot.

Not 5 Kostnader för personal	2022	2021
Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	17 884	16 980
Varav lönekostnader ej anställd personal	79	49
Sociala avgifter	9 146	8 759
Övriga kostnader för personal	1 181	502
Summa	28 211	26 242

Not 6 Övriga driftkostnader	2022	2021
Resor, representation, information	3 018	770
Köp av varor	3 236	2 459
Köp av tjänster	21 963	17 521
Förändring av varulager	-359	0
Övrigt	555	75
Summa	28 413	20 826

Kostnader för resor har ökat i och med att reserestriktioner kopplat till Coronapandemin har upphört. Köp av tjänster har ökat som en följd av en ökad utställningsproduktion. Varulager har upprättats för att hantera inflödet av producerade böcker och utflödet av skickade böcker till återförsäljare. Övrigt avser främst service och reparationer på maskiner och inventarier samt förlust vid avyttring av anläggningstillgångar.

Not 7 Finansiella kostnader	2022	2021
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	34	0
Övriga finansiella kostnader	30	33
Summa		

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 tom 2022-05-02 varit noll. Resterande del av året har ränta beräknats.

Not 8 Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2022	2021
Erhållna medel från Vinnova	1 684	0
Summa		

Lämnade bidrag avser Street Moves 2, där myndigheten finansierar kommuners arbete som en del i den praktisknära forskningen. Kommunerna som har finansierats är Göteborgs stad, Helsingborgs kommun, Härnösands kommun och Umeå kommun.

Not 9 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2022	2021
Nordiska ministerrådet, återbetalning	0	-531
Summa	0	-531

Not 10 Lämnade bidrag	2022	2021
Lämnade bidrag till kommuner		
Göteborgs stad	600	0
Helsingborgs kommun	319	0
Härnösands kommun	350	0
Malmö Stad	1 000	0
Robertsfors kommun	500	0
Umeå kommun	415	0
Lämnade bidrag till utländska företag		
Climate-KIC B.V - återbetalning	0	-531
Lämnade bidrag till svenska företag och föreningar		
Ekologigruppen	0	250
Egnahemsfabriken	0	250
AJ Landskap	0	250
Gaia Arkitekter	0	250
Topia Landskapsarkitekter	0	220
Summa	3 184	689

Balansräkning (tkr)

Not 12 Förbättringsutgifter på annans fastighet	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärde	11 441	10 730
Årets anskaffningar	0	711
Årets utrangeringar, anskaffningsvärde	-1 197	0
Summa anskaffningsvärde	10 244	11 441
Ingående ackumulerade avskrivningar	-6 049	-5 060
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-1 300	0
Årets avskrivningar	-2 002	-990
Årets nedskrivningar	0	-1 300
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	1 020	0
Summa ackumulerade avskrivningar	-8 331	-7 350
Utgående bokfört värde	1 913	4 091

Not 13 Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärde	22 883	22 949
Årets anskaffningar	1 986	325
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-2 104	-391
Summa anskaffningsvärde	22 765	22 883
Ingående ackumulerade avskrivningar	-21 587	-21 435
Årets avskrivningar	-598	-543
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	1 911	391
Summa ackumulerade avskrivningar	-20 273	-21 587
Utgående bokfört värde	2 491	1 296

Not 14 Pågående nyanläggningar	2022-12-31	2021-12-31
Årets anskaffningar	1 396	0
Utgående bokfört värde	1 396	0

Årets anskaffningar avser ny samlingsutställning, där inköp av material planeras att återanvändas i den nya permanenta utställningen.

Not 15 Varulager och förråd	2022-12-31	2021-12-31
Förändring av varulager	359	0
Summa	359	0

Varulagret består av andra upplagan av Lewerentz-böcker.

Not 16 Fordringar hos andra myndigheter	2022-12-31	2021-12-31
Fordran ingående mervärdesskatt	1 885	1 071
Kundfordringar hos andra myndigheter	151	53
Övriga fordringar hos andra myndigheter	19	0
Summa	2 055	1 123

Den ingående mervärdesskatten för december har ökat jämfört med föregående år eftersom flertalet stora momsbelagda inköp gjordes i slutet av året.

Not 17 Övriga kortfristiga fordringar	2022-12-31	2021-12-31
Fordringar hos anställda	3	20
Summa	3	20

Not 18 Förutbetalda kostnader	2022-12-31	2021-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	1 627	1 472
Övriga förutbetalda kostnader	326	137
Summa	1 953	1 609

Not 19 Upplupna bidragsintäkter	2022-12-31	2021-12-31
Inomstatliga	0	27
Summa	0	27

Not 20 Övriga upplupna intäkter	2022-12-31	2021-12-31
Upplupna avgiftsintäkter inomstatliga	251	92
Summa	251	92

De upplupna intäkterna avser omsättningshyra för caféverksamheten samt försäljning i Moderna Museets butik.

Not 21 Avräkning med statsverket	2022-12-31	2021-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-1 650	0
Redovisat mot anslag	71 886	65 557
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-69 944	-67 025
Återbetalning av anslagsmedel	11	34
Fordringar/Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	303	-1 434
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	0	28
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	0	-28
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	0	0
Summa Avräkning med statsverket	303	-1 434

Not 22 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2022-12-31	2021-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	5 802	9 546
Summa	5 802	9 546
Beviljad kredit enligt regleringsbrev	10 000	10 000

Not 23 Myndighetskapital	2022-12-31	2021-12-31
Myndighetskapital saknas och därför redovisas inte någon specifikation.		

Not 24 Övriga avsättningar	2022-12-31	2021-12-31
Avsättning för lokalt omställningsarbete		
Ingående balans	333	282
Årets förändring	53	51
Utgående balans	387	333

Arbete med ett nytt omställningsavtal pågår för att kunna nyttja omställningsmedel under 2023.

Not 25 Lån i Riksgäldskontoret	2022-12-31	2021-12-31
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
Ingående balans	5 306	6 322
Under året nyupptagna lån	196	1 815
Årets amorteringar	-2 893	-2 831
Utgående balans	2 610	5 306
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	13 000	13 000

Not 26 Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2022-12-31	2021-12-31
Utgående mervärdesskatt	200	48
Arbetsgivaravgifter	548	400
Leverantörsskulder andra myndigheter	1 051	879
Summa	1 799	1 327

Not 28 Övriga kortfristiga skulder	2022-12-31	2021-12-31
Personalens källskatt	450	355
Övrigt	3	0
Summa	452	355

Not 29 Upplupna kostnader	2022-12-31	2021-12-31
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	1 529	1 204
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	62	264
Övriga upplupna kostnader	1 008	860
Summa	2 599	2 327

Not 30 Oförbrukade bidrag	2022-12-31	2021-12-31
Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	2 684	2 514
Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	0	1 403
Summa	2 684	3 917
varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:		
inom tre månader	1 572	230
mer än tre månader till ett år	1 112	1 064
mer än ett år till tre år	0	1 220
mer än tre år	0	0
Summa	2 684	2 514

Not 0 Övriga ansvarsförbindelser	2022-12-31	2021-12-31
Tvist A	0	0
Tvist B	0	0
Övrigt	0	0
Summa	0	0

Anslagsredovisning

Not 31 Uo 17 1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområde

ap.1 Statens centrum för arkitektur och design

Statens centrum för arkitektur och design tilldelades enligt regleringsbrev 5 000 tkr. Enligt regleringsbrevet disponerar myndigheten en anslagskredit på 150 tkr. Anslaget är räntebärande.

Not 32 Uo 17 8:1 Myndigheter inom kulturområdet

ap.7 Statens centrum för arkitektur och design

Statens centrum för arkitektur och design tilldelades enligt regleringsbrev 64 944 tkr. Myndigheten får disponera hela det ingående överföringsbeloppet på 1 638 tkr då detta understiger 3% av föregående års tilldelning på 62 025 tkr. Enligt regleringsbrevet disponerar myndigheten en anslagskredit på 1 948 tkr, av vilken 303 tkr utnyttjats. Anslaget är räntebärande.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2022	2021	2020	2019	2018
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Utnyttjad	2 610	5 306	6 322	6 411	6 794
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	105	0	0	2	0
Räntekostnader	0	0	0	16	34
Avgiftsintäkter*					
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	1 650	1 650	5 750	5 750	1 750
Avgiftsintäkter	2 306	755	735	3 217	1 491
Övriga avgiftsintäkter	220	503	737	63	48
Anslagskredit					
Uo 17 1:4 ap.1					
Beviljad	150	150	0	0	150
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Uo 17 8:1 ap.7					
Beviljad	1 948	1 860	1 830	1 790	1 761
Utnyttjad	303	0	0	0	0
Anslag					
Ramanslag					
Anslagssparande					
Uo 17 1:4 ap.1	0	11	34	1	2 563
Uo 17 8:1 ap.7	0	1 639	182	1 201	1 802
Bemyndiganden ej tillämpligt					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	32	31	33	33	32
Medelantalet anställda (st)**	42	35	39	37	39
Driftkostnad per årsarbetskraft	2 330	2 056	2 206	2 094	1 997
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

* Jämförelsesiffror för föregående år har justerats

* I beräkningen av medelantalet anställda ingår tjänstledig personal.

Årsredovisningens undertecknande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 22 februari 2023

Kieran Long
Överintendent

Arkitektur-
och designcentrum
Skeppsholmen

ArkDes